

Bruksela, dnia 29.5.2013
COM(2013) 312 final

2013/0164 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiające program Copernicus i uchylające rozporządzenie (UE) nr 911/2010

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2013) 190 final}
{SWD(2013) 191 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Copernicus to nowa nazwa europejskiego programu monitorowania Ziemi GMES (Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa). Program Copernicus, a raczej jego poprzednik, został ustanowiony jako program UE rozporządzeniem (UE) nr 911/2010 w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi. Swoim zakresem obejmuje on wszystkie działania mające na celu zapewnienie nieprzerwanego dostarczania dokładnych i wiarygodnych danych oraz informacji na temat zagadnień środowiska i bezpieczeństwa osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki oraz jej wdrażanie i monitorowanie w UE i jej państwach członkowskich. Program Copernicus ma na celu zapewnienie Europie ciągłego, niezależnego i niezawodnego dostępu do danych i informacji gromadzonych w ramach prowadzonych obserwacji. Inwestycja UE służy uzupełnieniu braków w zakresie obserwacji, zapewnieniu dostępu do istniejących aktywów i rozwijaniu usług operacyjnych.

Struktura programu Copernicus obejmuje sześć rodzajów usług: usługi monitorowania dotyczące obszarów morskich, atmosfery, obszarów lądowych i zmian klimatu, jak również usługi dotyczące sytuacji kryzysowych i bezpieczeństwa. W ramach programu Copernicus wykorzystuje się dane z satelitów i czujników in situ, takich jak boje, balony lub czujniki powietrza, aby dostarczyć terminowo wiarygodne informacje o wartości dodanej oraz prognozy w celu wsparcia np. rolnictwa i rybołówstwa, użytkowania gruntów i gospodarki przestrzennej, walki przeciwko pożarom lasów, reagowania w przypadku katastrof, transportu morskiego lub monitorowania zanieczyszczenia powietrza.

Pełny i swobodny dostęp do informacji i danych programu Copernicus powinien też ułatwić ich komercyjne zastosowanie (tzw. usługi pochodne) w wielu różnych sektorach, a co za tym idzie przyczyniać się do stabilności i wzrostu gospodarczego. Jest to jeden z programów, które mają być zrealizowane w ramach strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i został włączony do inicjatywy w dziedzinie polityki przemysłowej w ramach strategii „Europa 2020”, z uwagi na jego korzyści dla wielu różnych obszarów polityki Unii.

Poszczególne państwa członkowskie nie mogą w optymalny sposób przyjąć na siebie odpowiedzialności za finansowanie eksploatacji i modernizacji infrastruktury kosmicznej rozwijanej z wykorzystaniem funduszy UE i międzyrządowych z powodu ponoszonych kosztów. W dziedzinie obserwacji prowadzonej z przestrzeni kosmicznej w zakresie meteorologii operacyjnej państwa europejskie połączyły swoje zasoby w celu opracowania i wykorzystania satelitów meteorologicznych w ramach Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT). Państwa europejskie opracowały również demonstratory satelitów środowiskowych przy udziale Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) lub krajowych agencji kosmicznych. Nie udało im się jednak nawiązać współpracy w kwestii finansowania trwałych programów operacyjnych w dziedzinie monitoringu środowiska. Potrzeba kontynuowania tego rodzaju obserwacji nabiera decydującego znaczenia z uwagi na coraz większe naciski polityczne wywierane na organy publiczne, aby podejmowały one świadome decyzje w dziedzinach związanych ze środowiskiem, bezpieczeństwem i zmianą klimatu, oraz z uwagi na potrzebę przestrzegania porozumień międzynarodowych.

W przypadku usług o zasięgu paneuropejskim i globalnym państwa członkowskie nie są w stanie w wystarczającym stopniu osiągnąć celów proponowanych działań, ponieważ wkłady poszczególnych państw członkowskich muszą zostać połączone na poziomie europejskim.

Cel świadczenia innych usług (tj. tworzenia map kryzysowych lub tematycznych map monitorowania obszarów lądowych o bardziej ograniczonym zasięgu geograficznym) może zostać lepiej zrealizowany na poziomie UE z dwóch powodów. Po pierwsze, bardziej spójne i scentralizowane zarządzanie danymi wejściowymi z czujników rozmieszczonych w przestrzeni kosmicznej lub czujników in situ pozwoli na uzyskanie korzyści skali.

Po drugie, skoordynowane świadczenie usług w zakresie obserwacji Ziemi na poziomie państw członkowskich pozwoli uniknąć ich powielania i zwiększy monitorowanie wdrażania wspólnotowego prawodawstwa w zakresie środowiska naturalnego na podstawie przejrzystych i obiektywnych kryteriów. Tylko porównywalne informacje wygenerowane na poziomie państw europejskich umożliwią stwierdzenie, że przepisy dotyczące środowiska naturalnego, które w wielu przypadkach rozwiązują problemy transgraniczne, i tym samym międzynarodowe, zostały skutecznie wdrożone.

Ponadto działanie na poziomie europejskim stworzy efekt korzyści skali, zapewniając wyższą jakość za pieniądze publiczne. Działanie na poziomie UE prowadzi zatem do uzyskania wyraźnej wartości dodanej.

Od momentu ustanowienia przez UE i ESA ogólnej kwoty przeznaczonej na rozwój programu, osiągnęła ona wysokość ponad 3,2 mld EUR. Dużą część budżetu GMES przeznaczono na rozwój sieci satelitów obserwacyjnych – Sentineli. Było to możliwe dzięki dofinansowaniu ze strony Komisji w wysokości 738 mln EUR na rzecz programu ESA dotyczącego komponentu kosmicznego GMES.

Do końca 2013 r. program Copernicus będzie finansowany w ramach tematu „Przestrzeń kosmiczna” siódmego programu ramowego, GMES i jego programu wstępnych działań. Kiedy program Copernicus będzie gotowy do wprowadzenia go w fazę operacyjną, konieczne będzie przyjęcie nowego rozporządzenia obowiązującego od 2014 r. Zgodnie z celami komunikatu „Program uproszczeń dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020”¹ nowe rozporządzenie lepiej określi zarządzanie programem, w szczególności rolę Komisji, cele programu i wskaźniki, które pozwolą skutecznie monitorować jego wdrażanie i zapewniać płynne przejście od obecnych działań. Proponowane rozporządzenie będzie zawierało również przepisy dotyczące ustanowienia proporcjonalnych procedur finansowych, w szczególności w odniesieniu do dużej części programu, która ma być wdrażana w sposób pośredni. W kontekście uproszczenia i „inteligentnych regulacji” należy zauważyć, że program Copernicus ma na celu poprawę jakości prawodawstwa dzięki zapewnieniu narzędzi monitorowania opartych na dowodach.

W swoim komunikacie zatytułowanym „Budżet z perspektywy »Europy 2020«”, (COM (2011) 500 final z 29.6.2011), Komisja stwierdziła, że z uwagi na ograniczenia budżetu UE zaproponowano, aby GMES był finansowany poza wieloletnimi ramami finansowania w okresie od 2014 r. do 2020 r. Parlament odrzucił tę propozycję w swojej rezolucji P7_TA(2012)0062 z dnia 16 lutego 2012 r. W konkluzjach Rady Europejskiej z 7–8 lutego 2013 r. dotyczących wieloletnich ram finansowych (MFF) stwierdzono, że program powinien być finansowany w ramach poddziału 1a ram finansowych, przy maksymalnym poziomie środków na zobowiązania wynoszącym 3,786 mln EUR (ceny z 2011 r.) określonym w rozporządzeniu w sprawie MFF.

¹ COM (2012) 42 final z 8.2.2012.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCENA SKUTKÓW

Od czasu utworzenia biura GMES Komisji Europejskiej w 2006 r. trwają konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie GMES. Ten proces konsultacji rozpoczęty komunikatem zatytułowanym „GMES: od koncepcji do realizacji”² doprowadził w pierwszej kolejności do przyjęcia komunikatu z 2008 r. zatytułowanego „GMES: dbamy o bezpieczniejszą planetę”³. Dalsze konsultacje przeprowadzono w celu sporządzenia wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi i początkowej fazy jego realizacji (lata 2011–2013)⁴ oraz komunikatu zatytułowanego „GMES: Wyzwania i kolejne działania dotyczące komponentu kosmicznego”⁵.

Od wejścia w życie rozporządzenia w sprawie GMES w 2010 r. w dalszym ciągu trwały konsultacje między państwami członkowskimi a użytkownikami prowadzone za pośrednictwem nowych organów zarządzania ustanowionych rozporządzeniem, tj. Komitetu ds. GMES i forum użytkowników złożonego z przedstawicieli użytkowników publicznych.

Konsultacje potwierdziły zainteresowanie programem Copernicus i konieczność jego wdrożenia – a teraz, kiedy w istocie staje się on programem UE – poświęcone są głównie kwestii różnych wariantów projektowych, w szczególności dotyczących usług programu Copernicus. Zainteresowane strony wskazały, że podstawą pomyślanej realizacji programu i pełnego urzeczywistnienia płynących z niego korzyści jest nieprzerwana i gwarantowana dostępność informacji pozyskiwanych w ramach usług programu.

W 2011 r. przeprowadzono ocenę skutków, a główne wnioski opublikowano w dokumencie SEC (2011) 867 final z 28.6.2011, który towarzyszył wnioskowi Komisji w sprawie wieloletnich ram finansowych, COM (2011) 500. Obecnie ocena skutków została przyjęta i zalecenia Rady ds. Oceny Skutków zostały uwzględnione. Jedną ze zmian, jakie nastąpiły od 2011 r., są względy polityczne przemawiające za celowością finansowania programu Copernicus w oparciu o wieloletnie ramy finansowe. W związku z tym Komisja uważa, że nadszedł czas, aby złożyć formalny wniosek.

Należy jednak zauważyć, że wniosek ten musi zostać ponownie dostosowany do kwoty zatwierdzonej zgodnie z pułapem wieloletnich ram finansowych, w ramach którego obniżono kwotę podaną we wstępnym wniosku Komisji o ponad 2 mld EUR. Aby możliwe było w dalszym ciągu świadczenie usług, Komisja musiała ograniczyć wprowadzanie nowych zmian w komponencie kosmicznym w celu odnowienia i zmodernizowania potencjału obserwacyjnego. ESA przejmie odpowiedzialność za opracowanie nowej generacji satelitów Sentinel.

Kwestia własności aktywów komponentu kosmicznego programu Copernicus jest istotna i nie można jej rozpatrywać w oderwaniu od praw i zobowiązań, jakie taka własność nakłada na właściciela. Właściciel posiada pełne i wszelkie prawa, w tym prawo użytkowania, przenoszenia i zbycia.

Przy ustalaniu, czy należy przyjąć własność aktywów komponentu kosmicznego należy rozróżnić dwa etapy: Podczas pierwszego etapu, tj. obecnych wieloletnich ram finansowych, UE wносиła wkład do programu ESA w wysokości około 30 % i nie posiadała

² COM (2005) 565 final z 10.11.2005.

³ COM (2008)748 final z 11.12.2008.

⁴ COM (2009) 223 final z 20.05.2009. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010 z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) i początkowej fazy jego realizacji (lata 2011–2013) – Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 1.

⁵ COM (2009)589 final z 28.10.2009.

wystarczających funduszy dla przyjęcia przewodniej roli w kształtowaniu komponentu kosmicznego programu Copernicus. Ponadto fundusze UE stanowiły w przeważającej mierze środki 7PR i nie były przeznaczone na finansowanie programu operacyjnego w sposób trwały. UE nie była więc w stanie przejąć prawa własności na tym etapie. Drugi etap rozpocznie się od kolejnych wieloletnich ram finansowych. Wprowadza on zasadniczą zmianę polegającą na tym, że UE będzie teraz być w stanie finansować 100 % większości części komponentu kosmicznego programu Copernicus, w tym segmentu naziemnego i kosztów funkcjonowania satelitów.

W tym nowym kontekście, o którym mowa w art. 19, własność satelitów będzie wymagała przeglądu. Rozporządzenie przewiduje możliwość, aby UE lub specjalnie wyznaczony organ lub fundusz przejął własność od ESA. W związku z przeniesieniem praw własności należy ocenić różne warianty, z uwzględnieniem stosownych czynników, w tym funkcjonowania satelitów; prawnego tytułu własności danych; warunków dostępu do danych oraz wartości aktywów. Warianty te zostaną rozpatrzone jedynie, jeśli będzie się wydawać, że wady przejęcia własności przez UE przewyższają zalety takiego rozwiązania. Przeniesienie własności z UE mogłyby być wykonywane jedynie w drodze aktu delegowanego.

Można również rozważyć wariant przewidujący system zakupu danych.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Uwzględniając art. 189 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wniosek dotyczy nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program Copernicus. Dotyczy on głównie następujących aspektów:

- 1) zmiany nazwy na Copernicus;
- 2) zarządzania GMES w jego fazie operacyjnej w celu umożliwienia Komisji powierzenia działań szeregowi operatorów;
- 3) finansowania na lata 2014–2020.

4. WPLYW NA BUDŻET

Towarzysząca niniejszemu wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia ocena skutków finansowych określa wysokość środków budżetowych, które są zgodne z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020, przy czym maksymalny poziom zobowiązań wynosi 3,786 mln EUR według cen obowiązujących w 2011 r., co jest równoważne 4,291 mln EUR według cen bieżących.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Komisja może przyjąć akty delegowane, aby osiągnąć dane cele określone we wniosku.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające program Copernicus i uchylające rozporządzenie (UE) nr 911/2010**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 189 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁶,uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁷,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa (GMES) był kierowaną przez Unię inicjatywą polegającą na monitorowaniu Ziemi, realizowaną we współpracy z państwami członkowskimi i z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA). Początki GMES sięgają do maja 1998 r., kiedy to instytucje zaangażowane w rozwój działalności kosmicznej w Europie złożyły wspólną deklarację znaną jako „deklaracja z Baveno”. W deklaracji wzywa się do długoterminowego zaangażowania w rozwój usług monitorowania środowiska opartego na wykorzystaniu przestrzeni kosmicznej z wykorzystaniem umiejętności i technologii europejskich oraz dalszym ich rozwojem. W 2005 r. Unia dokonała strategicznego wyboru dotyczącego rozwoju niezależnego europejskiego potencjału w zakresie obserwacji Ziemi w celu świadczenia usług w dziedzinie ochrony środowiska i bezpieczeństwa⁸, co ostatecznie doprowadziło do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010 z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) i początkowej fazy jego realizacji (lata 2011–2013)⁹.
- (2) Program Copernicus należy traktować jako europejski wkład w budowanie Globalnej Sieci Systemów Obserwacji Ziemi utworzonej w ramach Grupy ds. Obserwacji Ziemi (GEO).
- (3) Na podstawie wyników tej inicjatywy rozporządzeniem (UE) nr 911/2010 ustanowiono europejski program monitorowania Ziemi (GMES) oraz zasady wdrożenia początkowej fazy jego realizacji.

⁶ Dz.U. C z, s. .

⁷ Dz.U. C z, s. .

⁸ COM(2005) 565 final z 10.11.2005.

⁹ Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 1.

- (4) Mimo, że program ustanowiony na mocy rozporządzenia (UE) nr 911/2010 powinien być kontynuowany zgodnie z nowymi wieloletnimi ramami finansowymi, skrót „GMES” należy zmienić na „Copernicus”, aby ułatwić komunikację z ogółem społeczeństwa. Ponieważ Komisja zarejestrowała znak towarowy, może on być wykorzystywany przez instytucje UE oraz innych zainteresowanych użytkowników, którzy posiadają licencję na jego wykorzystanie, w szczególności dostawców podstawowych usług.
- (5) Celem programu Copernicus jest dostarczanie dokładnych i rzetelnych informacji z dziedziny środowiska i bezpieczeństwa, dostosowanych do potrzeb użytkowników i stanowiących wsparcie dla innych obszarów polityki Unii, w szczególności rynku wewnętrznego, transportu, środowiska, energii, ochrony ludności, współpracy z państwami trzecimi i pomocy humanitarnej. Program Copernicus opiera się na istniejącym potencjale europejskim i nowych, wspólnie wypracowanych aktywach.
- (6) Wdrażanie programu Copernicus powinno odbywać się w sposób zgodny z innymi stosownymi instrumentami i działaniami Unii, w szczególności z działaniami związanymi ze zmianami w środowisku i zmianą klimatu, instrumentami w dziedzinie bezpieczeństwa, ochrony danych osobowych, konkurencyjności i innowacji, spójności, badań, transportu, konkurencji i współpracy międzynarodowej, z programem dotyczącym Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej (GNSS). Dane programu Copernicus powinny być spójne z referencyjnymi danymi przestrzennymi państw członkowskich oraz wspierać rozwój infrastruktury informacji przestrzennej w Unii, ustanowionej dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiającą infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE)¹⁰. Program Copernicus powinien również uzupełniać Wspólny System Informacji o Środowisku (SEIS) oraz działania Unii w zakresie reagowania kryzysowego.
- (7) Program Copernicus ma być zrealizowany w ramach strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Program ma przynosić korzyści w szerokim zakresie obszarów polityki Unii i przyczynić się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, w szczególności dzięki opracowaniu skutecznej polityki kosmicznej, która zapewnia narzędzia umożliwiające sprostanie niektórym kluczowym globalnym wyzwaniom i realizację celów w zakresie zmiany klimatu i zrównoważonej energii.
- (8) Program Copernicus będzie korzystał z wyników uzyskanych w ramach unijnego programu „Horyzont 2020” - programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020), w szczególności z prowadzonej w jego ramach działalności badawczo-innowacyjnej związanej z przyszłościowymi technologiami obserwacji Ziemi i zastosowaniami teledetekcji, technologiami związanymi z infrastrukturą powietrzną i in situ oraz danymi, które umożliwią reagowanie na wielkie wyzwania społeczne.
- (9) Aby program Copernicus osiągnął swoje cele, powinien opierać się na autonomicznym potencjale Unii w zakresie obserwacji prowadzonych z przestrzeni kosmicznej oraz świadczyć usługi operacyjne w dziedzinie środowiska, ochrony ludności i bezpieczeństwa. W ramach programu należy również wykorzystywać dostępne dane gromadzone in situ, dostarczane przez państwa członkowskie. Świadczenie usług operacyjnych zależy od prawidłowego funkcjonowania i bezpieczeństwa komponentu kosmicznego programu Copernicus. Największym

¹⁰ Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1.

zagrożeniem dla komponentu kosmicznego Copernicus jest rosące ryzyko kolizji z innymi satelitami i śmieciami kosmicznymi. W związku z tym program Copernicus powinien zatem służyć wspieraniu działań mających na celu ograniczenie takiego ryzyka, w szczególności poprzez wkład do programu ustanowionego decyzją [XXX] Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą program wsparcia obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych¹¹.

- (10) Maksymalna pula środków finansowych niezbędna w celu prowadzenia działań w ramach programu Copernicus (2014–2020) wynosi 3 786 mln EUR według cen z 2011 r. i jest zapisana w osobnym rozdziale pod tytułem 2 działu 1a ogólnego budżetu Unii. Wydatki poniesione przez Komisję na personel i administrację w ramach koordynowania programu Copernicus należy finansować z budżetu Unii.
- (11) Aby usprawnić realizację programu Copernicus i jego długoterminowe planowanie Komisja powinna przyjąć roczny program prac zgodnie z priorytetami, celami i strategiami określonymi w planie wieloletnim.
- (12) Program Copernicus powinien być ukierunkowany na użytkowników, a zatem wymaga stałego, efektywnego udziału użytkowników, zwłaszcza w zakresie określania i zatwierdzania wymogów dotyczących usług.
- (13) Międzynarodowy wymiar programu Copernicus ma szczególnie znaczenie dla wymiany danych i informacji, jak również dostępu do infrastruktury obserwacyjnej. Taki system wymiany informacji jest bardziej opłacalny niż system oparty na kupowaniu danych, a dodatkowo umacnia globalny wymiar programu.
- (14) Porozumienie EOG i umowy ramowe z krajami objętymi procesem rozszerzania przewidują udział tych państw w programach Unii. Należy umożliwić innym państwom trzecim oraz organizacjom międzynarodowym udział w programach, zawierając w tym celu umowy międzynarodowe.
- (15) Ponadto należy umożliwić państwom członkowskim, państwom trzecim i organizacjom międzynarodowym wnoszenie wkładu do programów na podstawie odpowiednich umów.
- (16) Komisja powinna ponosić pełną odpowiedzialność za program Copernicus. Powinna określić swoje priorytety i cele oraz zapewnić ogólną koordynację programu i nadzór nad nim.
- (17) Biorąc pod uwagę wymiar partnerstwa programu Copernicus, a także aby uniknąć powielania wiedzy technicznej, za realizację programu powinny odpowiadać podmioty posiadające odpowiednie kwalifikacje techniczne i zawodowe.
- (18) Wdrażając program Copernicus, Komisja może w razie potrzeby liczyć na wsparcie ze strony właściwych agencji unijnych, takich jak Europejska Agencja Środowiska, Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX), Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego i Centrum Satelitarne Unii Europejskiej lub każdego właściwego organu potencjalnie kwalifikującego się do delegowania zadań zgodnie z art. 58 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii¹².

¹¹ Dz.U. L z , s. .

¹² Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

- (19) Zgodnie z art. 61 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 wybór podmiotów („operatorzy”), którym Komisja może powierzyć zadania związane z wykonaniem budżetu, powinien być przejrzysty, uzasadniony obiektywnymi względami i nie może prowadzić do powstania konfliktu interesów. Z uwagi na szczególny charakter zadań wybrano procedurę *ad hoc* opartą na zaproszeniu do wyrażenia zainteresowania w celu określenia potencjalnych operatorów najbardziej odpowiednich do powierzenia im zarządzania pośredniego programem Copernicus.
- (20) Operatorzy programu Copernicus powinni podlegać nadzorowi Komisji, korzystając jednak z niezbędnej autonomii do wykonywania zadań, które zostały im powierzone. Operatorzy powinni przedstawiać Komisji roczny program prac z rocznym sprawozdaniem z wykonania.
- (21) W celu spełnienia zobowiązań wynikających z art. 317 TFUE, istotne jest, aby Komisja dysponowała niezbędnymi środkami do nadzorowania działań podmiotów, którym powierza realizację zadań w ramach programu Copernicus. Dotyczy to nie tylko uprawnień przyznanych już podmiotom na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, ale również możliwości wydawania poleceń operatorom i przeprowadzania inspekcji. W szczególności w sytuacjach nadzwyczajnych lub w razie nieprzewidywalnych zdarzeń, a także w każdej innej sytuacji, w której operator nie jest w stanie wykonać tych zadań, Komisja powinna mieć możliwość odwołania delegowanych zadań i zastąpienia podmiotu. Wykorzystanie tej zdolności powinno być proporcjonalne do wyznaczonych celów, dlatego też należy zawiesić umowę o przekazaniu zadań na czas niezbędny do wykonania wymaganych działań.
- (22) Aby osiągnąć cel programu Copernicus w sposób trwały, niezbędna jest koordynacja działań poszczególnych partnerów zaangażowanych w program oraz opracowanie, stworzenie i wykorzystywanie zdolności w zakresie usług i obserwacji, które odpowiadać będą oczekiwaniom użytkowników. W tym kontekście w zapewnianiu koordynacji wkładu Unii, państw członkowskich i agencji międzyrządowych na rzecz programu Copernicus, Komisję powinien wspomóc komitet, w jak najlepszy sposób wykorzystując istniejące zdolności i identyfikując braki, jakim należy zaradzić na poziomie Unii. Powinien on także wspomagać Komisję w monitorowaniu spójnej realizacji programu.
- (23) Ponadto należy mierzyć pracę operatorów, którym Komisja zleciła zadania, według wskaźników skuteczności działania. Dzięki temu Parlament Europejski i Rada będą otrzymywać informacje o postępach w działaniach i wdrażaniu programu Copernicus.
- (24) Dane i informacje uzyskane w ramach programu Copernicus należy w pełni, otwarcie i bezpłatnie udostępniać użytkownikom w celu promowania ich wykorzystania i udostępniania, a także w celu umocnienia rynków obserwacji Ziemi w Europie, w szczególności zaś sektorowi niższego szczebla, w celu pobudzenia wzrostu i zwiększenia zatrudnienia.
- (25) Każdorazowo gdy dostęp do danych i informacji programu Copernicus lub stron trzecich lub ich wykorzystanie może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa Unii i państw członkowskich lub może zagrozić ich stosunkom zewnętrznym, Komisja powinna ograniczyć ich dostępność lub ograniczyć wydawanie licencji.
- (26) Kwestia własności aktywów komponentu kosmicznego programu Copernicus jest istotna i nie można jej rozpatrywać w oderwaniu od praw i zobowiązań jakie taka własność nakłada na właściciela. Aby uzyskać prawo do użytkowania, przenoszenia i zbycia, właścicielem powinna zostać Unia. W przypadku satelitów Sentinel własność

oznacza przede wszystkim prawo do decydowania o polityce dotyczącej danych i prawo do zarządzania jej wdrażaniem, prawo do wyboru modelu eksploatacji i operatora obsługującego Sentinele oraz prawo do zawierania umów międzynarodowych z państwami trzecimi dotyczących między innymi udostępniania danych satelitarnych.

- (27) W całym cyklu wydatkowania interesy finansowe Unii powinny być chronione za pośrednictwem proporcjonalnych środków, które obejmują zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie i badanie, odzyskiwanie środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, kary administracyjne i finansowe zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (28) W celu zwiększenia wartości programu Copernicus dla użytkowników Komisja powinna otrzymać wsparcie ze strony przedstawicieli użytkowników pośrednich i końcowych, ekspertów z państw członkowskich, w tym z odpowiednich agencji krajowych lub ze strony niezależnych ekspertów.
- (29) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrożenia niniejszego rozporządzenia w zakresie rocznego programu prac, planu wieloletniego na okres 2014–2020 oraz środków mających na celu wspieranie konwergencji państw członkowskich w zakresie korzystania z danych i informacji programu Copernicus oraz dostępu do technologii i rozwoju w dziedzinie obserwacji Ziemi Komisji należy przekazać uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję¹³.
- (30) W celu informowania państw członkowskich i poszanowania niezależności w podejmowaniu decyzji należy zastosować procedurę doradczą na potrzeby przyjęcia środków służących wspieraniu konwergencji państw członkowskich w zakresie korzystania z danych i informacji programu Copernicus oraz dostępu do technologii i rozwoju w dziedzinie obserwacji Ziemi. Procedurę sprawdzającą należy stosować w przypadku przyjmowania rocznego programu prac i planu wieloletniego na okres 2014–2020, zważywszy, że akt ten odnosi się do programu o znacznych skutkach.
- (31) W celu uwzględnienia ewentualnych zagrożeń bezpieczeństwa, jak również szerokości pasma i innych ograniczeń technicznych, uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej powinny zostać przekazane Komisji w odniesieniu do wymogów dotyczących danych niezbędnych w przypadku usług operacyjnych, warunków i procedur dotyczących dostępu do danych i informacji programu Copernicus oraz ich rejestracji i wykorzystania, warunków i procedur przekazywania i wykorzystywania danych satelitarnych transmitowanych do stacji odbiorczych niebędących częścią programu Copernicus, procedur archiwizacji danych i informacji programu Copernicus, szczególnych kryteriów technicznych mających na celu zapobieganie zakłóceniom systemu danych i informacji programu Copernicus oraz kryteriów w zakresie ograniczania rozpowszechniania danych i informacji programu Copernicus ze względu na sporne prawa lub interesy związane z bezpieczeństwem, jak również w odniesieniu do kryteriów dotyczących przeprowadzenia oceny bezpieczeństwa. Szczególnie istotne jest, aby Komisja przeprowadziła odpowiednie konsultacje w trakcie prac przygotowawczych, w tym na poziomie eksperckim. Podczas przygotowywania i opracowywania aktów

¹³ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

delegowanych Komisja powinna zapewnić równoczesne, terminowe i właściwe przekazywanie istotnych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (32) Działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia należy monitorować i oceniać w celu wprowadzenia niezbędnych korekt i nowych rozwiązań.
- (33) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie programu Copernicus, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na fakt, że będzie on obejmował również potencjał ogólnoeuropejski i będzie zależeć od skoordynowanego na poziomie Unii świadczenia usług we wszystkich państwach członkowskich, natomiast ze względu na rozmiary działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (34) Należy zatem uchylić rozporządzenie (UE) nr 911/2010 w celu ustanowienia właściwych ram w odniesieniu do zarządzania i finansowania oraz w celu zapewnienia w pełni funkcjonującego programu Copernicus od 2014 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1
Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia unijny program obserwacji Ziemi zwany programem Copernicus oraz określa zasady jego realizacji.

Artykuł 2
Cele ogólne

1. Program Copernicus przyczynia się do osiągnięcia następujących celów ogólnych:
 - a) ochrona środowiska i zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz ochrony ludności i w zakresie bezpieczeństwa;
 - b) wsparcie strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego dzięki przyczynianiu się do realizacji celów związanych z zatrudnieniem i inteligentnym, trwałym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu; w szczególności przyczynia się do stabilności i wzrostu gospodarczego dzięki ułatwieniu komercyjnych zastosowań.
2. Pierwotne dane i informacje uzyskane z obserwacji kosmicznych, jak również dostępne dane in situ („dane i informacje programu Copernicus”) są dokładne i rzetelne, dostarczane w długiej perspektywie czasu i w zrównoważony sposób oraz są zgodne z wymogami społeczności użytkowników programu Copernicus. Dostęp do przedmiotowych danych jest pełny, otwarty i bezpłatny na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu lub na jego podstawie.
3. Do celów ust. 2 do społeczności użytkowników programu Copernicus zalicza się europejskie organy krajowe, regionalne lub lokalne, którym powierzono definiowanie, wdrażanie, egzekwowanie lub monitorowanie usługi lub polityki publicznej w dziedzinach, o których mowa w art. 4 pkt 1.
4. Osiągnięcie celów, o których mowa w ust. 1, mierzy się za pomocą następujących wskaźników rezultatu:

- a) dane i informacje udostępnione zgodnie z wymogami dostarczania usług na gwarantowanym poziomie w odniesieniu do środowiska, ochrony ludności i bezpieczeństwa;
- b) penetracja rynku i konkurencyjność europejskich operatorów niższego szczebla.

Artykuł 3
Szczegółowe cele

1. Na potrzeby osiągnięcia ogólnych celów określonych w art. 2 program Copernicus zaspakaja potrzeby użytkowników i zapewnia usługi operacyjne, o których mowa w art. 4 pkt 1. Cel ten jest mierzony poziomem wykorzystania danych i informacji mierzonych wzrostem liczby użytkowników, ilością udostępnionych danych i informacji o wartości dodanej oraz zwiększeniem dystrybucji w państwach członkowskich.
2. Program Copernicus zapewnia zrównoważony i niezawodny dostęp do obserwacji prowadzonych z przestrzeni kosmicznej w oparciu o niezależną unijną zdolność obserwacji Ziemi oraz oparty jest na istniejących aktywach i zdolnościach, uzupełniając je w stosownych przypadkach. Cel ten jest mierzony poprzez pomiar poziomu osiągnięcia infrastruktury kosmicznej pod kątem wysłanych satelitów i pochodzących z nich danych.

Artykuł 4
Zakres usług programu Copernicus

Usługi programu Copernicus, o których mowa w art. 3 ust. 1, obejmują:

1. usługi operacyjne:
 - a) usługa monitorowania atmosfery zapewnia informacje o jakości powietrza w skali europejskiej oraz składu chemicznego atmosfery w skali globalnej. W szczególności dostarcza informacje systemom monitorowania jakości powietrza na poziomach od lokalnego do krajowego, oraz powinna przyczyniać się do monitorowania zmiennych klimatycznych w aspekcie chemii atmosferycznej;
 - b) usługa monitorowania obszarów morskich zapewnia informacje o stanie fizycznym i dynamice oceanów i ekosystemów morskich w skali globalnej i w europejskich strefach regionalnych;
 - c) usługa monitorowania obszarów lądowych zapewnia informacje mające wspierać monitoring środowiskowy różnorodności biologicznej, gleb, wód, lasów i zasobów naturalnych od poziomu globalnego do poziomu lokalnego, jak również w ramach ogólnego wdrażania polityki w zakresie środowiska, rolnictwa, rozwoju, energii, urbanistyki, infrastruktury i transportu;
 - d) usługa monitorowania zmiany klimatu zapewnia informacje mające poszerzyć bazę danych na potrzeby wspierania polityki w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia. W szczególności przyczynia się do dostarczenia kluczowych zmiennych dotyczących klimatu (ECV), analiz klimatu i prognoz w skali czasowej i przestrzennej mających znaczenie dla strategii przystosowawczych i łagodzących w odniesieniu do różnych obszarów korzyści sektorowych i społecznych w Unii;

- e) usługa w zakresie reagowania kryzysowego zapewnia informacje konieczne do reagowania kryzysowego w związku z różnego rodzaju klęskami żywiołowymi, w tym zagrożeniami meteorologicznymi, zagrożeniami geofizycznymi, zamierzonymi lub przypadkowymi katastrofami spowodowanymi przez człowieka i innymi katastrofami humanitarnymi, a także do działań prewencyjnych, przygotowawczych, w zakresie reagowania i odbudowy;
 - f) usługa w zakresie bezpieczeństwa zapewnia informacje wspierające sprostanie wyzwaniom, przed jakimi stoi Europa w dziedzinie bezpieczeństwa, przygotowania i zdolności reagowania, zwłaszcza w dziedzinie kontroli granic i nadzoru morskiego, ale również wspierające zewnętrzne działania UE dzięki wykrywaniu i monitorowaniu transregionalnych zagrożeń dla bezpieczeństwa, ocenie ryzyka i systemom wczesnego ostrzegania, odwzorowaniu kartograficznemu i monitorowaniu obszarów granicznych;
2. działalność rozwojową polegającą na poprawie jakości i wydajności usług operacyjnych, w tym ich rozwijanie i dostosowanie, oraz na unikaniu lub łagodzeniu ryzyka operacyjnego;
3. działalność wspierającą, na którą składają się środki promujące korzystanie z usług operacyjnych przez użytkowników oraz zastosowanie na dalszych etapach, a także działalność w zakresie komunikacji i rozpowszechniania.

Artykuł 5 *Komponent kosmiczny*

Komponent kosmiczny programu Copernicus zapewnia obserwacje prowadzone z przestrzeni kosmicznej dla realizacji celów, o których mowa w art. 2 i 3, głównie pod kątem usług operacyjnych, o których mowa w art. 4 pkt 1. Komponent kosmiczny programu Copernicus obejmuje następujące działania:

- a) zapewnienie obserwacji prowadzonych z przestrzeni kosmicznej, w tym:
 - obsługę infrastruktury kosmicznej programu Copernicus, w tym zarządzanie satelitami, monitorowanie i kontrolę satelitów, odbiór i przetwarzanie, archiwizację i rozpowszechnianie danych oraz stałe wzorcowanie i walidację;
 - dostarczanie danych *in-situ* do wzorcowania i walidacji obserwacji prowadzonych z przestrzeni kosmicznej;
 - dostarczanie, archiwizację i rozpowszechnianie danych z misji kosmicznych stron trzecich, uzupełniających infrastrukturę kosmiczną programu Copernicus;
 - utrzymanie infrastruktury kosmicznej programu Copernicus;
- b) działania w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby użytkowników, w tym:
 - identyfikację luk w obserwacji i specyfikację nowych misji kosmicznych w oparciu o wymagania użytkowników;
 - zmiany mające na celu modernizację i uzupełnianie komponentu kosmicznego programu Copernicus, w tym projektowanie i zamawianie nowych elementów infrastruktury kosmicznej;
- c) wkład w ochronę satelitów przed ryzykiem kolizji.

Artykuł 6
Komponent in-situ

Komponent *in-situ* programu Copernicus obejmuje następujące działania:

- a) koordynację i harmonizację gromadzenia i dostarczania danych *in-situ*, zapewnianie danych *in-situ* na potrzeby usług operacyjnych, w tym danych *in-situ* stron trzecich na poziomie międzynarodowym;
- b) pomoc techniczną na rzecz Komisji w zakresie wymogów dotyczących usług w odniesieniu do danych obserwacyjnych *in-situ*;
- c) współpracę z operatorami *in-situ* w celu promowania spójności działań rozwojowych związanych z infrastrukturą i sieciami obserwacji *in-situ*.

Artykuł 7
Finansowanie

1. Pula środków finansowych przydzielona na rzecz programu Copernicus na okres 2014–2020 wynosi maksymalnie 3 786 mln EUR według cen z 2011 r.
2. Co roku władza budżetowa zatwierdza środki w granicach określonych w wieloletnich ramach finansowych. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań rozciągających się w czasie przekraczającym jeden rok finansowy można rozbić na roczne raty rozłożone na kilka lat.
3. Przydział środków finansowych na rzecz programu Copernicus może również pokrywać wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, z zakresu monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które są bezpośrednio wymagane w odniesieniu do zarządzania programem Copernicus oraz z osiągnięcia jego celów, a w szczególności związane z badaniami, spotkaniami, działalnością informacyjną i komunikacją, a także wydatki związane z sieciami IT w zakresie przetwarzania informacji i wymiany danych. Zasoby przydzielone na działania komunikacyjne w ramach niniejszego rozporządzenia mogą również proporcjonalnie przyczynić się do pokrycia komunikacji instytucjonalnej dotyczącej priorytetów politycznych Unii.
4. Zadania powierzone innym organom podlegają procedurze, o której mowa w art. 164 i 165 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Artykuł 8
Program prac Komisji

W odniesieniu do każdego roku realizacji programu Copernicus Komisja przyjmuje program prac na podstawie art. 84 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Przedmiotowy akt wykonawczy zostaje przyjęty zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 9
Współpraca z państwami członkowskimi

1. Komisja współpracuje z państwami członkowskimi w celu usprawnienia wymiany danych i informacji między nimi oraz zwiększenia ilości danych i informacji udostępnianych na potrzeby programu Copernicus.
2. Komisja może przyjąć środki promowania konwergencji państw członkowskich w zakresie korzystania z danych i informacji programu Copernicus oraz ich dostępu do

technologii i osiągnięciach w zakresie obserwacji Ziemi. Środki te nie skutkują zakłóceniem wolnej konkurencji. Przedmiotowe akty wykonawcze zostają przyjęte zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

Artykuł 10

Współpraca międzynarodowa

1. Unia, reprezentowana przez Komisję, może zawierać umowy z następującymi państwami trzecimi:
 - a) państwami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), które są umawiającymi się stronami Porozumienia EOG zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu EOG;
 - b) krajami objętymi procesem rozszerzenia zgodnie z ich odpowiednimi umowami ramowymi lub protokołem do układu o stowarzyszeniu, określającymi główne zasady i warunki uczestniczenia tych państw w programach UE;
 - c) Szwajcarią, innymi państwami trzecimi niewymienionymi w lit. a) i b) oraz organizacjami międzynarodowymi zgodnie z umowami zawartymi przez Unię z tymi państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi na podstawie art. 218 TFUE, określającymi warunki i szczegółowe zasady ich uczestnictwa.
2. Państwa trzecie lub organizacje międzynarodowe mogą zapewniać wsparcie finansowe lub wkłady rzeczowe na rzecz programu. Wsparcie finansowe należy traktować jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Wsparcie finansowe i wkłady rzeczowe są dopuszczalne zgodnie z warunkami umowy zawartej z odpowiednim państwem trzecim lub odpowiednią organizacją międzynarodową.

Artykuł 11

Rola Komisji

1. Komisja ponosi pełną odpowiedzialność za program. Określa priorytety i cele programu, a także nadzoruje jego realizację, w szczególności pod względem kosztów, harmonogramu i efektywności.
2. Komisja zarządza w imieniu Unii i w ramach swoich kompetencji stosunkami z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zapewniając koordynację programu Copernicus z działaniami na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym.
3. Komisja koordynuje wkłady państw członkowskich mające na celu operacyjne świadczenie usług i długoterminową perspektywę dostępności danych z infrastruktur obserwacyjnych koniecznych do wykonywania usług.
4. Komisja zapewnia komplementarność i spójność programu Copernicus z innymi właściwymi politykami, instrumentami, programami i działaniami UE.
5. Komisja dba o przejrzyste i regularne zaangażowanie użytkowników i konsultacje z nimi, co umożliwi identyfikację wymagań użytkowników na szczeblu UE i krajowym.

6. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 22 dotyczące określenia wymogów w zakresie danych niezbędnych do świadczenia usług operacyjnych, uwzględniając ich zmienność.
7. Komisja udostępnia środki finansowe na potrzeby finansowania programu Copernicus.

Artykuł 12 *Operatorzy*

1. W przypadkach należycie uzasadnionych charakterem działania i konkretną wiedzą fachową organu UE Komisja może powierzyć w całości lub częściowo realizację zadań, o których mowa w art. 4, właściwym organom UE. Takimi organami są:
 - a) Europejska Agencja Środowiska;
 - b) Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX);
 - c) Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego;
 - d) Centrum Satelitarne Unii Europejskiej.
2. Podczas wyboru organu UE uwzględnia się należycie efektywność kosztową związaną z powierzeniem tych zadań oraz wpływ na strukturę zarządzania organu i jego zasoby finansowe i ludzkie.
3. Zadania związane z realizacją budżetu powierzone wyjątkowo właściwym organom UE na mocy niniejszego artykułu muszą zostać uwzględnione w programie prac tego organu UE w celach informacyjnych.
4. Komisja może powierzyć Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), w całości lub częściowo, zadania rozwojowe związane z komponentem kosmicznym, o których mowa w art. 5 lit. b).
5. Komisja może powierzyć w całości lub częściowo zadania operacyjne związane z komponentem kosmicznym, o których mowa w art. 5 lit. a), ESA i Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT).
6. Komisja może powierzyć w całości lub częściowo działania związane z komponentem *in-situ*, o których mowa w art. 6, operatorom usług, o których mowa w art. 4.

Artykuł 13 *Wybór operatorów*

1. Z wyjątkiem operatorów określonych w art. 12 Komisja wybiera operatorów, którym przekazuje zadania do zrealizowania, zgodnie z procedurą opisaną w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu.
2. Komisja publikuje zaproszenie do wyrażenia zainteresowania dla potencjalnych operatorów. Zaproszenie to zawiera kryteria wykluczające i kryteria wyboru zgodnie z procedurą opisaną poniżej.
3. Komisja przystępuje do dialogu z podmiotami, które spełniają kryteria wyboru, w sposób przejrzysty i obiektywny oraz nie powodując konfliktu interesów. Po zakończeniu dialogu Komisja podpisuje umowę o przekazaniu zadań z podmiotem

lub podmiotami, które udowodniły swoje doświadczenie oraz zdolność finansową i operacyjną.

4. Komisja może rozpocząć bezpośrednie negocjacje przed podpisaniem umów o przekazaniu zadań z podmiotami wymienionymi w art. 12 lub w należycie uzasadnionych i udokumentowanych wyjątkowych przypadkach, w szczególności, gdy:
 - a) nie przedstawiono odpowiednich wniosków w następstwie zaproszenia do wyrażenia zainteresowania dla potencjalnych operatorów;
 - b) zadania, które mają być zrealizowane, posiadają określone cechy charakterystyczne, które wymagają określonego operatora ze względu na jego kompetencje techniczne, wysoki stopień specjalizacji lub uprawnienia administracyjne;
 - c) ze względu na pilną konieczność spowodowaną nieprzewidzianymi wydarzeniami, których nie można przypisać Unii, postępowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 2 i 3, bezpodstawnie narazi wykonanie zadań, które mają być zrealizowane.

Artykuł 14 Nadzór operatorów

1. Operatorzy wykonują dodatkowe zadania nieobjęte umową o przekazaniu zadań wyłącznie po wydaniu zezwolenia przez Komisję. Poza zwrotem kosztów operator nie może występować z roszczeniem o jakiegokolwiek zabezpieczenie czy rekompensatę w związku z dodatkowymi lub uzupełniającymi zadaniami.
2. Komisja zapewnia pełne ujawnienie przez operatorów ich rachunków oraz wszelkich właściwych dokumentów i informacji. Komisja może przeprowadzić kontrolę, również na miejscu, konieczną do sprawdzenia zgodności z niniejszym rozporządzeniem i właściwymi umowami o przekazaniu zadań.
3. Każdorazowo gdy uzasadnia to pilna konieczność lub nieprzewidziane wydarzenia, lub na uzasadniony wniosek operatora, Komisja może działać zamiast operatora i zawiesić umowę o przekazaniu zadań na czas potrzebny do przeprowadzenia wymaganych czynności.
4. Skargi dotyczące udzielania zamówień i przyznawania dotacji przez operatorów w ramach realizacji umowy o przekazaniu zadań lub programu prac można składać do Komisji. Niemniej takie skargi mogą dotyczyć wyłącznie celowych nadużyć, poważnego zaniedbania lub oszustwa i można je składać wyłącznie po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych przed operatorem.

Artykuł 15 Polityka w zakresie danych i informacji programu Copernicus

1. Dane i informacje programu Copernicus są udostępnione w sposób pełny, otwarty i bezpłatny z zastrzeżeniem następujących ograniczeń:
 - a) warunków udzielania licencji dotyczących danych i informacji osoby trzeciej;
 - b) formatów rozpowszechniania, cech charakterystycznych i środków dystrybucji;
 - c) interesów związanych z bezpieczeństwem i stosunków zewnętrznych Unii lub jej państw członkowskich;

- d) ryzyka zakłócenia, ze względów bezpieczeństwa lub ze względów technicznych, systemu opracowywania danych i informacji programu Copernicus.

Artykuł 16

Ograniczenia i warunki dostępu i wykorzystywania

1. Komisja może przyjmować akty delegowane zgodnie z art. 22 dotyczące:
 - a) warunków i procedur dotyczących dostępu do danych i informacji programu Copernicus, ich rejestracji i wykorzystywania, w tym formatów, cech charakterystycznych i środków rozpowszechniania;
 - b) warunków i procedur dotyczących przekazywania i wykorzystywania danych satelitarnych przekazanych do stacji odbiorczych nieobjętych programem Copernicus;
 - c) warunków i procedur dotyczących archiwizacji danych i informacji programu Copernicus;
 - d) konkretnych kryteriów technicznych niezbędnych w celu zapobiegania zakłóceniom systemu danych i informacji programu Copernicus, w tym pierwszeństwa dostępu;
 - e) kryteriów dotyczących ograniczenia rozpowszechniania danych i informacji programu Copernicus ze względu na sporne prawa lub interesy związane z bezpieczeństwem;
 - f) kryteriów dotyczących przeprowadzania oceny bezpieczeństwa.
2. Komisja ustanawia stosowne licencje dotyczące danych i informacji programu Copernicus i osób trzecich oraz pobierania danych satelitarnych do stacji odbiorczych niebędących częścią programu Copernicus zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i aktami delegowanymi, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 17

Ochrona interesów związanych z bezpieczeństwem

1. Komisja przeprowadza uprzednią ocenę bezpieczeństwa danych i informacji programu Copernicus, aby zidentyfikować dane i informacje, które są kluczowe dla ochrony interesów Unii lub bezpieczeństwa narodowego.
2. Państwa członkowskie i państwa trzecie uczestniczące w programie Copernicus na podstawie art. 10 mogą występować z wnioskami do Komisji o przeprowadzenie nowej oceny bezpieczeństwa, jeżeli zmiany w zakresie bezpieczeństwa uzasadniają taką nową ocenę.
3. Jeżeli przeprowadzenie uprzedniej oceny bezpieczeństwa jest niemożliwe w ramach czasowych gromadzenia i opracowywania danych i informacji programu Copernicus, Komisja może przeprowadzić ocenę bezpieczeństwa na miejscu.
4. Komisja wydaje polecenia dotyczące ograniczeń w zakresie rozpowszechniania danych i informacji programu Copernicus w poszczególnych przypadkach w oparciu o kryteria przyjęte na mocy art. 16 ust. 1 lit. f). W razie pilnej potrzeby polecenia Komisji przyjmuje się w jak najkrótszym terminie, aby stały się skuteczne. Komisja podejmuje środki najmniej zakłócające cele programu Copernicus oraz politykę w zakresie danych i informacji programu Copernicus. Jej polecenia są proporcjonalne, w tym w odniesieniu do terminowości i terytorialnego zakresu stosowania, oraz

zestawiają ochronę zagrożonych interesów dotyczących bezpieczeństwa z dostępnością danych i informacji z innych źródeł.

Artykuł 18

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie przedmiotowego programu, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające kary administracyjne i finansowe.
2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki na podstawie niniejszego programu..
3. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania przez Unię.
4. Nie naruszając przepisów ust. 1, 2 i 3, w umowach o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowach o udzielenie dotacji, decyzjach o udzieleniu dotacji i zamówieniach wynikających z wdrożenia niniejszego programu wyraźnie upoważnia się Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów, kontroli i inspekcji na miejscu, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

Artykuł 19

Własność

1. Unia lub specjalnie wyznaczony organ lub fundusz jest właścicielem wszystkich aktywów materialnych i wartości niematerialnych stworzonych lub rozwiniętych w ramach programu Copernicus z zastrzeżeniem umów zawartych z osobami trzecimi we wszystkich stosownych przypadkach w odniesieniu do istniejących praw własności.
2. Warunki dotyczące przeniesienia praw własności na rzecz Unii określa się w umowach, o których mowa w ust. 1.
3. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 22 w celu określenia warunków każdego kolejnego przeniesienia praw własności ze strony Unii. W akcie

delegowanym wyznacza się kolejny organ lub fundusz w oparciu o przejrzyste i obiektywne podstawy, co nie powoduje powstania konfliktu interesów.

Artykuł 20
Wsparcie dla Komisji

1. Komisja może otrzymać wsparcie ze strony przedstawicieli użytkowników końcowych, niezależnych ekspertów, w szczególności w kwestiach bezpieczeństwa, oraz przedstawicieli odpowiednich agencji krajowych, w szczególności krajowych agencji kosmicznych, w celu zapewnienia jej niezbędnej fachowej wiedzy technicznej i naukowej oraz informacji zwrotnych od użytkowników.

Artykuł 21
Procedura komitetowa

1. Komisja wspomagana jest przez komitet („komitet ds. programu Copernicus”). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 22
Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienie do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 16 ust. 1 i art. 19 ust. 3, powierza się Komisji na okres nieokreślony od dnia 1 stycznia 2014 r.
3. Przekazanie uprawnień może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akty delegowane przyjęte na podstawie art. 16 ust. 1 i art. 19 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas gdy Parlament Europejski lub Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 23
Ocena

1. Najpóźniej do dnia 30 czerwca 2018 r. Komisja opracowuje sprawozdanie z oceny dotyczące osiągnięcia celów wszystkich zadań finansowanych w ramach programu

Copernicus na poziomie ich wyników i wpływu, ich europejskiej wartości dodanej oraz efektywności wykorzystania zasobów. W ocenie uwzględnia się w szczególności ciągłość znaczenia wszystkich celów oraz wkład środków na rzecz realizacji celów opisanych w art. 2 i 3.

2. Komisja przeprowadza ocenę, o której mowa w ust. 1, w ścisłej współpracy z operatorami, a społeczności użytkowników programu Copernicus badają skuteczność i efektywność programu Copernicus i jego wkład na rzecz realizacji celów, o których mowa w art. 2 i 3. Komisja przedstawia wyniki przedmiotowych ocen Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów.
3. Komisja w stosownych przypadkach może być wspomagana przez niezależne podmioty, może dokonywać oceny metod przeprowadzania projektów oraz wpływu ich wdrażania, aby ocenić, czy cele, w tym cele odnoszące się do ochrony środowiska, zostały osiągnięte.
4. Komisja może wezwać państwo członkowskie do przedłożenia konkretnej oceny działań oraz powiązanych projektów finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub w stosownych przypadkach do udzielenia jej informacji i wsparcia wymaganego do przeprowadzenia oceny takich projektów.

Artykuł 24
Uchylene

Rozporządzenie (UE) nr 911/2010 traci moc.

Odniesienia do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 25
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU

- 1.1. Tytuł wniosku
- 1.2. Dziedzina polityki w strukturze ABM/ABB, której dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku
- 1.4. Cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku
- 1.6. Czas trwania działania i jego wpływ finansowy
- 1.7. Przewidywane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i pozycje wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki
 - 3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne
 - 3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne
 - 3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi
 - 3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI DLA WNIOSKÓW

1. STRUKTURA WNIOSKU

1.1. Tytuł wniosku

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski program obserwacji Ziemi (Copernicus)

1.2. Dziedzina polityki w strukturze ABM/ABB, której dotyczy wniosek/inicjatywa¹⁴

Tytuł 02: Przedsięwzięcie

Rozdział 02 06: Copernicus

1.3. Charakter wniosku

- Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**
- Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**¹⁵
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**
- Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

Copernicus to nowa nazwa europejskiego programu monitorowania Ziemi, GMES (Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa). Swoim zakresem obejmuje on wszystkie działania mające na celu zapewnienie nieprzerwanego dostarczania dokładnych i wiarygodnych danych oraz informacji na temat zagadnień środowiska i bezpieczeństwa osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki, wdrażanie i monitorowanie w UE i jej państwach członkowskich. Program Copernicus ma na celu zapewnienie Europie ciągłego, niezależnego i niezawodnego dostępu do danych i informacji gromadzonych w ramach prowadzonych obserwacji.

Program Copernicus ma być realizowany w ramach strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jego wkład we wzrost i stabilność gospodarczą, uzyskany dzięki wzmocnieniu zastosowań komercyjnych posiadających wartość dodaną, powoduje, że program jest elementem inicjatywy przewodniej w dziedzinie polityki przemysłowej w następstwie strategii „Europa 2020”¹⁶.

Copernicus przyczynia się do osiągnięcia następujących celów ogólnych:

- a) ochrona środowiska i zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz ochrony ludności i w zakresie bezpieczeństwa;
- b) wsparcie strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego dzięki przyczynianiu się do realizacji celów związanych z zatrudnieniem i inteligentnym, trwałym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu; w szczególności przyczynia się do stabilności i wzrostu gospodarczego dzięki ułatwieniu komercyjnych zastosowań.

¹⁴ ABM: zarządzanie kosztami działań – ABB: budżetowanie zadaniowe

¹⁵ Zgodnie z art. 49 ust. 6 lit, a) lub b) rozporządzenia finansowego.

¹⁶ COM(2013) 108 final z 28.2.2013

Do społeczności użytkowników programu Copernicus zalicza się europejskie organy krajowe, regionalne lub lokalne, którym powierzono definiowanie, wdrażanie, egzekwowanie lub monitorowanie usługi lub polityki publicznej w dziedzinach, o których mowa w art. 4 pkt 1 rozporządzenia. **Najbardziej zainteresowanymi grupami będą:**

- organy publiczne na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym (jako użytkownicy i uczestnicy), w tym w państwach trzecich (takich jak państwa uczestniczące w GMES i inicjatywie „klimat na rzecz rozwoju Afryki” oraz korzystające z nich);
- niższy szczebel sektora, w szczególności MŚP; oraz
- użytkownicy końcowi (władze regionalne i lokalne, instytucje publiczne, w tym uniwersytety, ośrodki badawcze, a nawet pojedynczy obywatele korzystający z usług publicznych świadczonych dzięki programowi Copernicus), klienci sektora niższego szczebla.

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku

Copernicus ma przyczynić się do realizacji celów strategii „Europa 2020” na następujące sposoby:

- „*gospodarka efektywniej korzystająca z zasobów, bardziej przyjazna środowisku*”, tzn. w szczególności zachowanie zasobów środowiskowych i ekosystemów oraz różnorodności biologicznej i zarządzanie nimi; osiągnięcie przyrostów wydajności wskutek lepszego wdrażania takich polityk unijnych jak polityka transportowa, np. dzięki monitorowaniu lodu umożliwiającemu poprawę tras statków; w rolnictwie, np. wspieranie *inteligentnego rolnictwa* ograniczającego potrzeby nowych uczestników rynku; w sektorze energii dzięki pomiarom promieniowania słonecznego potrzebnego do wytwarzania energii fotowoltaicznej;
- „*gospodarka bardziej konkurencyjna*” – jako inicjatywa przewodnia w polityce przemysłowej i kosmicznej, program Copernicus ma wzmacniać konkurencyjność przemysłu UE i jego przewagę technologiczną w obszarze kosmicznym i innych obszarach; ma w szczególności umożliwić zbudowanie potencjału biznesowego MŚP dzięki zwiększeniu innowacyjności w sektorze niższego szczebla, prowadzącym do rozwoju nowych usług w oparciu o informacje pozyskiwane w ramach programu Copernicus.
- „*gospodarka oparta na wiedzy*” – celem programu Copernicus jest umożliwienie lepszego zrozumienia wyzwań globalnych; wspiera on rozwój badań/nauki dzięki dostarczaniu danych krytycznych;
- „*gospodarka oparta na innowacji*” – program Copernicus umożliwia pojawienie się bardzo innowacyjnych usług niższego szczebla. Jego celem jest tworzenie partnerstw pomiędzy wspólnotami badawczymi i biznesowymi; może umożliwić ustalenie wskaźników w odniesieniu do wykorzystania wyników badań i rozwoju do działalności gospodarczej;
- „*gospodarka o wysokim poziomie zatrudnienia*” – program Copernicus tworzy dodatkowy potencjał dla nowych miejsc pracy dzięki zwiększaniu dodatkowego zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowanych pracowników;
- „*spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna*”, tzn. potrzeba nowej infrastruktury naziemnej, w szczególności w UE-12; w wyniku stworzenia nowego potencjału biznesowego dla MŚP we wszystkich państwach członkowskich UE, program Copernicus dostarczy bodźca państwom, które pozostają w tyle pod względem służb

ładowych lub ratowniczych, a przez to przyczyni się do zwiększenia spójności pomiędzy państwami członkowskimi. Usługi w ramach programu Copernicus mają z definicji zasięg ogólnoeuropejski i odpowiadają na europejskie zapotrzebowanie.

1.4.2. Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Na program Copernicus składają się poniższe cele szczegółowe:

Cel szczegółowy nr 1: usługi programu Copernicus

Usługa monitorowania obszarów lądowych będzie koncentrować się na usłudze okresowego sporządzania map pokrycia terenu na poziomie europejskim, regionalnym i krajowym, a także na działaniach w zakresie dynamicznego monitoringu obszarów lądowych.

Usługa programu Copernicus w zakresie monitorowania środowiska morskiego zapewni informacje o stanie fizycznym oceanów i ekosystemów morskich w skali globalnej i w europejskich strefach regionalnych. Obszary świadczenia usług morskich w ramach programu Copernicus obejmują bezpieczeństwo na morzu, środowisko morskie i regiony przybrzeżne, zasoby morskie, a także sezonowe prognozy meteorologiczne i monitorowanie klimatu.

Usługa programu Copernicus w zakresie badań atmosfery zapewni monitorowanie jakości powietrza w skali europejskiej oraz składu chemicznego atmosfery w skali globalnej. W szczególności dostarcza informacje systemom monitorowania jakości powietrza na poziomach od lokalnego do krajowego, oraz powinna przyczynić się do monitorowania zmiennych klimatycznych w aspekcie chemii atmosferycznej.

Usługa programu Copernicus w zakresie monitorowania zmiany klimatu umożliwi przystosowywanie się do niej i łagodzenie jej skutków. Powinna w szczególności przyczynić się do dostarczania kluczowych zmiennych dotyczących klimatu (ECV), analiz klimatu i prognoz w skali mającej znaczenie dla działań przystosowawczych i łagodzących oraz dostarczania stosownych usług.

Usługa programu Copernicus w zakresie reagowania kryzysowego będzie oferować zestawienia map lub różnych poziomów wstępnie przetworzonych danych na potrzeby wsparcia podmiotów zaangażowanych w reagowanie kryzysowe na poziomie międzynarodowym, europejskim, krajowym i regionalnym w związku z różnego rodzaju klęskami żywiołowymi, takimi jak burze, pożary, powódzie, trzęsienia ziemi, wybuchy wulkanów i zamierzonymi lub spowodowanymi przez człowieka katastrofami i innymi katastrofami humanitarnymi. Usługa będzie odpowiadać całemu cyklowi zarządzania kryzysowego: zapobieganie, gotowość, reagowanie i usuwanie skutków.

Usługa programu Copernicus w zakresie bezpieczeństwa zapewni informacje ułatwiające sprostanie wyzwaniom, przed jakimi stoi Europa w dziedzinie bezpieczeństwa, zwłaszcza w dziedzinie kontroli granic, nadzoru morskiego i wspierania działań zewnętrznych UE.

Komponent in situ programu Copernicus zapewni obserwacje za pomocą urządzeń powietrznych, morskich oraz naziemnych na potrzeby obszarów usług. Dostęp do danych referencyjnych jest niezbędny do świadczenia usług. Choć odpowiedzialne są za to zasadniczo państwa członkowskie, program może również przyczynić się do transgranicznej harmonizacji danych in situ wewnątrz UE oraz dodatkowego gromadzenia danych poza granicami UE. Działania powierzane będą jednostkom odpowiedzialnym za usługi.

Uwzględnione są również działania horyzontalne, wspierające ogólne zarządzanie funduszami przydzielonymi na mocy niniejszego rozporządzenia i obejmujące nadzór nad wdrażaniem wszystkich działań programu, w szczególności w odniesieniu do kosztów, harmonogramu i realizacji, ustanowienia odpowiednich instrumentów i środków strukturalnych koniecznych do identyfikowania, kontrolowania, łagodzenia i monitorowania zagrożeń związanych z

programem; relacji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi; zgłaszania działań państwom członkowskim; koordynacji z działaniami na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowymi, a mianowicie GEOSS; koordynacji dobrowolnych wkładów państw członkowskich; zapewnienia komplementarności i spójności programu z innymi odpowiednimi politykami, instrumentami i działaniami Unii; identyfikacji potrzeb użytkowników i monitorowanie ich spełniania.

Cel szczegółowy nr 2: obserwacja przestrzeni kosmicznej

Komponent kosmiczny programu Copernicus zapewni zrównoważone obserwacje prowadzone z przestrzeni kosmicznej na potrzeby usług programu.

Komponent ten obejmuje operacje z wykorzystaniem specjalnej infrastruktury kosmicznej (satelitów Sentinel); dostęp do misji stron trzecich; dystrybucję danych; pomoc techniczną dla Komisji w celu połączenia wymogów w zakresie danych dotyczących usług; wskazanie luk w zakresie obserwacji, co przyczynia się do specyfikacji nowych misji kosmicznych.

Działania rozwojowe obejmują projektowanie i zamawianie nowych elementów infrastruktury kosmicznej; zapewnienie wsparcia technicznego dla Komisji w przekładaniu wymogów dotyczących usług na specyfikacje nowych misji kosmicznych, przy wsparciu operatorów infrastruktury kosmicznej; koordynację działań w przestrzeni kosmicznej, w tym działań mających na celu modernizację i uzupełnienie komponentu kosmicznego programu Copernicus.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Przewiduje się rozwój usług na potrzeby zapewniania długoterminowej stabilności systemu oraz realizowania potrzeb nowych użytkowników, które nie zostały do tej pory sformułowane. Zaletą programu Copernicus jest to, że jest w stanie w zrównoważony i spójny sposób odpowiadać na potrzeby użytkowników, co zwiększa liczbę korzystających z niego użytkowników i prowadzi do rozwoju rynku niższego szczebla.

Skutki gospodarcze: rozwój nowych produktów i usług pobudzi innowacyjność w zakresie produktów i procesów, a w konsekwencji będzie mieć długoterminowy wpływ na przemysł europejski. Utrzymanie pełnej ciągłości usług programu Copernicus znacząco polepszy konkurencyjność sektora i przyspieszy powstawanie przedsiębiorstw znaczących z punktu widzenia ekonomicznego.

Oddziaływanie na środowisko: dostępność długoterminowych usług programu Copernicus przyczynia się do osiągnięcia celu, jakim jest wiodąca rola Europy w kontekście zmiany klimatu. Dodatkowo program zapewni prawdziwe partnerstwo w ramach GEOSS.

Skutki społeczne: stworzone zostaną nowe miejsca pracy, nie tylko w branży satelitarnej i w sektorze badań i rozwoju, ale również w przedsiębiorstwach związanych z rozwojem nowych technologii obserwacji Ziemi oraz w powiązanych sektorach i usługach. Co więcej, trwałe zobowiązanie ułatwi rozwój usług niższego szczebla, gdzie wpływ na zatrudnienie będzie znaczący.

1.4.4. Wskaźniki wyników i wpływu

Pomiar osiągnięcia celów dokonywany będzie przy wykorzystaniu następujących wskaźników:

- a) dane oraz informacje posiadające wartość dodaną udostępnione zgodnie z wymogami dostarczania usług na gwarantowanym poziomie;

- b) wykorzystanie danych i informacji mierzone wzrostem liczby użytkowników, ilością udostępnionych danych i informacji o wartości dodanej oraz zwiększeniem dystrybucji w państwach członkowskich;
- c) penetracja rynku i konkurencyjność europejskich operatorów niższego szczebla.

Wdrożone zostaną specjalne narzędzia do regularnego dokonywania pomiarów tych parametrów, w szczególności w wyniku włączenia szczegółowych wymogów do umów o przekazaniu zadań lub zamówień udzielanych operatorom. Na kluczowych etapach programu zostaną zlecone badania ad hoc w celu pomiaru poziomu zadowolenia (potencjalnych) użytkowników, a także penetracji rynku oraz wpływu programu Copernicus na konkurencyjność sektora niższego szczebla.

Dodatkowo oczekuje się, że znaczna część programu zostanie wdrożona przez strony trzecie. Umowy o przekazaniu zadań będą zawierać cele i wskaźniki umożliwiające monitorowanie działań operatorów. Wskaźniki te zostaną również wykorzystane do ogólnego monitorowania programu. Obejmują one:

- stworzenie na poziomie operacyjnym 6 usług, z których wszystkie znajdują się na etapie operacyjnym do 2017 r.;
- dostarczanie, zgodnie z budżetem i planami, informacji o usługach na zasadach określonych w umowach o przekazaniu zadań zawieranych z operatorami lub udzielanych im zamówieniach;
- liczbę pomiotów korzystających z usług i poziom ich zadowolenia;
- rozwój sektora niższego szczebla korzystającego z danych i informacji programu Copernicus.
- uruchomienie i wykorzystywanie planowanych satelitów bądź instrumentów, w tym terminowe dostarczanie zidentyfikowanym użytkownikom danych obserwacyjnych w odpowiednim formacie, zgodnie z planami uzgadnianymi w długoterminowym scenariuszu dla komponentu kosmicznego;
- zdefiniowanie i opracowanie, zgodnie z budżetem i planami, nowych satelitów i odpowiedniej infrastruktury naziemnej, zgodnie z ustaleniami zawartymi w długoterminowym scenariuszu oraz umowach o przekazaniu zadań zawartych z ESA.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które mają zostać zaspokojone w perspektywie krótko- lub długoterminowej

Niewystarczająco wiarygodne informacje dotyczące stanu Ziemi dla użytkowników publicznych

Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat UE, Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) i ich poszczególne państwa członkowskie poczyniły znaczące wysiłki na rzecz badań i rozwoju w dziedzinie obserwacji Ziemi, mając na celu rozwijanie infrastruktury i przedoperacyjnych usług obserwacji Ziemi. Wiele z istniejących usług z zakresu obserwacji Ziemi w Europie jest jednak niewystarczające z powodu braków w infrastrukturze oraz braku gwarancji ich dostępności w dłuższej perspektywie. Dane dostarczane w ramach istniejących obecnie usług bądź to nie pokrywają wszystkich parametrów, jakich potrzebują osoby odpowiedzialne za

wyznaczanie kierunków polityki¹⁷, bądź też nie są dostarczane w sposób ciągły i zrównoważony, przede wszystkim z uwagi na fakt, że okres żywotności usługi lub stanowiącej jej podstawę infrastruktury obserwacyjnej jest ograniczony względami budżetowymi lub technicznymi. Zignorowanie tego problemu będzie miało znaczące konsekwencje krótko- i długoterminowe. Na przykład w perspektywie krótkoterminowej niedostępne będą żadne mapy dla celów ochrony ludności w przypadku klęsk żywiołowych, a w perspektywie długoterminowej osoby odpowiedzialne za wyznaczanie kierunków polityki nie będą miały dostępu do istotnych danych dotyczących zmiany klimatu.

Zagrożone inwestycje w sektorze niższego szczebla

W ramach programu Copernicus opartego na rozporządzeniu w sprawie początkowej fazy jego realizacji w okresie 2011 – 2013 finansuje się szereg działań operacyjnych. W ramach istniejącego programu, obejmującego początkową fazę jego realizacji, poczyniono pierwszy krok w kierunku utworzenia systemu obserwacji Ziemi. Program jest jednak nadal ograniczony w czasie (tj. lata 2011-2013).

Ryzyko zakłóceń stanowi istotny powód do niepokoju dla użytkowników końcowych, takich jak organy publiczne, ale również dla podmiotów świadczących usługi pochodne, którzy niechętnie inwestują znaczące środki w niedojrzałe, ryzykowne rynki i mogą napotkać dodatkowe trudności przy gromadzeniu kapitału.

Zagrożony potencjał w zakresie innowacji

Zakłócenia oznaczałyby również, że inwestycje w badania i rozwój nie przekładają się na innowacje. Potencjał pozwalający uwolnić zdolności innowacyjne związane z programem Copernicus, które są głównie innowacjami związanymi z usługami, nie zostanie zatem wykorzystany. Jest to godne ubolewania, uwzględniając w szczególności fakt, że polityka innowacyjności UE powinna być bardziej ukierunkowana na sektor usług, jak pokazują różne badania¹⁸.

Wpływ na zatrudnienie

Ponadto systemy zastosowań satelitarnych są głównym źródłem dochodu europejskiego przemysłu kosmicznego (3,1 mld EUR) i głównym przedmiotem wywozu (o wartości 1,13 mld EUR)¹⁹. Jednym z dwóch najbardziej znaczących segmentów pod względem dochodu jest obserwacja Ziemi (np. satelity Sentinel programu Copernicus). Obecnie systemy obserwacji Ziemi stanowią około 30 % całkowitego dochodu europejskiego przemysłu kosmicznego. Oprócz wspomnianego bezpośredniego wpływu na sprzedaż przemysłu, program Copernicus ma istotny wpływ na konkurencyjność i rentowność europejskiego kosmicznego przemysłu wytwórczego. Wywóz i handel w znacznej mierze zależą od relatywnej konkurencyjności sektora. Z tych powodów wpływ programu Copernicus na zatrudnienie w sektorze byłby znaczący, przyczyniając się do powstania 35 000 miejsc pracy w okresie 2015-2030.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej

Podstawą prawną europejskiego programu obserwacji Ziemi (Copernicus) jest art. 189 TFUE, który pozwala UE na rozwijanie własnego programu kosmicznego. Już w art. 2

¹⁷ W szczególności osoby odpowiedzialne za wyznaczanie kierunków polityki europejskiej nie mają obecnie dostępu do informacji zagregowanych na poziomie europejskim lub globalnym, posiadających wystarczającą jakość.

¹⁸ Zob. na przykład „Next generation innovation policy, the future of EU innovation policy to support market growth” (*Polityka innowacyjna nowej generacji, przyszłość polityki innowacyjnej UE mającej na celu wspieranie wzrostu*), Centrum Studiów nad Polityką Europejską i Ernst & Young, 2011 r.

¹⁹ Europejski przemysł kosmiczny w 2010 r., ASD-Eurospace, wyd. 15, czerwiec 2011 r.

rozporządzenia 911/2010 w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) i początkowej fazy jego realizacji wymienia się działania objęte programem. Ponadto stworzenie programu Copernicus jest strategicznym celem strategii „Europa 2020”.

Poszczególne państwa członkowskie nie mogą w optymalny sposób przyjąć na siebie odpowiedzialności za finansowanie eksploatacji i modernizacji infrastruktury kosmicznej rozwijanej z wykorzystaniem funduszy UE i międzyrządowych z powodu ponoszonych kosztów. W dziedzinie obserwacji prowadzonej z przestrzeni kosmicznej w zakresie meteorologii operacyjnej państwa europejskie połączyły swoje zasoby w celu opracowania i wykorzystania satelitów meteorologicznych w ramach Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT). Państwa europejskie rozwinęły również demonstratory satelitów środowiskowych przy udziale ESA lub krajowych agencji kosmicznych. Nie udało im się jednak nawiązać współpracy w kwestii finansowania trwałych programów operacyjnych w dziedzinie monitoringu środowiska podobnego do programów stosowanych w meteorologii. Potrzeba kontynuowania tego rodzaju obserwacji nabiera decydującego znaczenia z uwagi na coraz większe naciski polityczne wywierane na organy publiczne, aby podejmowały one świadome decyzje w dziedzinach związanych ze środowiskiem, bezpieczeństwem i zmianą klimatu, oraz z uwagi na potrzebę przestrzegania porozumień międzynarodowych.

W przypadku usług o zasięgu ogólnoeuropejskim lub światowym państwa członkowskie nie są w stanie w wystarczającym stopniu osiągnąć celów proponowanych działań, ponieważ wkłady poszczególnych państw członkowskich muszą zostać połączone na poziomie europejskim. Cel świadczenia innych usług (tj. tworzenia map kryzysowych lub tematycznych map monitorowania obszarów lądowych o bardziej ograniczonym zasięgu geograficznym) może zostać lepiej zrealizowany na poziomie UE z dwóch powodów. Po pierwsze, bardziej spójne i scentralizowane zarządzanie danymi wejściowymi z czujników rozmieszczonych w przestrzeni kosmicznej lub czujników in situ pozwoli na uzyskanie korzyści skali. Po drugie, nieskoordynowane świadczenie usług w zakresie obserwacji Ziemi na poziomie państw członkowskich doprowadziłoby do ich powielania i utrudniłoby lub wręcz uniemożliwiłoby monitorowanie wdrażania unijnego prawodawstwa w zakresie środowiska naturalnego na podstawie przejrzystych i obiektywnych kryteriów. W przypadku, gdyby informacje wygenerowane na poziomie państw członkowskich nie były porównywalne, Komisja nie byłaby w stanie stwierdzić, czy przepisy dotyczące środowiska naturalnego zostały prawidłowo wdrożone we wszystkich państwach członkowskich. Ponadto działanie na poziomie europejskim stworzy efekt korzyści skali, zapewniając wyższą jakość za pieniądze publiczne. Działanie na poziomie UE prowadzi zatem do uzyskania wyraźnej wartości dodanej.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Niniejszy wniosek przygotowano w oparciu o doświadczenia zebrane podczas opracowywania programu Copernicus jako inicjatywy badawczej przez ostatnie dwanaście lat i w fazie operacji początkowych w latach 2011-2013. Doświadczenie to dowodzi, że podczas gdy finansowanie badań jest nadal potrzebne do kontynuowania prac nad programem Copernicus, zaistniała konieczność wsparcia świadczenia usług w zakresie obserwacji Ziemi i działania satelitów w celu odniesienia jak największych korzyści z dotychczas dokonanych inwestycji oraz zaspokojenia wymienionych powyżej potrzeb.

1.5.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

W fazie operacyjnej program Copernicus będzie w stanie dostarczać informacji osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki, organom publicznym, przedsiębiorstwom i obywatelom europejskim. Oznacza to, że program Copernicus, jako

autonomiczne źródło informacji UE, ma na celu wspieranie wszystkich istotnych dziedzin polityki, instrumentów i działań Unii, w których zrozumienie sposobu, w jaki zmienia się nasza planeta, ma podstawowe znaczenie.

Przykłady wkładu programu Copernicus w inne polityki UE są następujące:

- kierunki polityki w zakresie współpracy międzynarodowej: rozszerzenie usług w ramach programu Copernicus na Afrykę stanowi poważny wkład w unijną politykę na rzecz rozwoju. Satelitarna obserwacja Ziemi pozwala na przykład monitorować stan upraw w porze prac polowych i opracowanie systemu wczesnego ostrzegania w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego dla zagrożonych regionów na świecie. Niektóre zastosowania programu Copernicus mogłyby ponadto stanowić dla decydentów źródło informacji na temat zasobów naturalnych w Afryce.
- polityka transportowa: optymalizując przebieg tras statków, usługi morskie programu Copernicus mogą zminimalizować zużycie paliwa i emisje.
- polityka w dziedzinie środowiska: usługi w ramach programu Copernicus dostarczają systematycznie lub okresowo informacji w różnej skali, które są konieczne dla ciągłego monitorowania stanu środowiska morskiego, atmosferycznego i lądowego. W tym kontekście obrazy środowiska gromadzone za pośrednictwem programu Copernicus mogłyby stworzyć podstawę do monitorowania celów nowej wspólnotowej strategii ochrony różnorodności biologicznej lub służyć jako narzędzie monitorowania efektywnego wykorzystania zasobów, takich jak drewno, woda, zasoby mineralne, grunty, powietrze (jakość) i wiele innych w skali europejskiej i globalnej.
- pomoc humanitarna: usługi w ramach programu Copernicus odgrywają również ważną rolę w przypadku działań podejmowanych w sytuacjach wyjątkowych zarówno w UE, jak i poza nią, dostarczając aktualnych informacji, które są niezbędne dla decydentów, osób planujących operacje i zespołów terenowych.
- energia: program Copernicus może zapewnić Europie wiarygodne źródło informacji dotyczących energii słonecznej i może przyczynić się do monitorowania rozprzestrzeniania broni jądrowej lub likwidacji elektrowni jądrowych.
- polityka regionalna: na poziomie ogólnoeuropejskim monitorowanie powierzchni Ziemi prowadzone w ramach programu Copernicus dostarcza produkty dotyczące zharmonizowanego pokrycia terenu i zmian pokrycia terenu. Informacje te są niezbędne dla celów użytkowania gruntów i polityki miejskiej.
- polityka przeciwdziałania zmianie klimatu: w ramach programu Copernicus istnieje kilka usług, które odnoszą się do kwestii związanych z klimatem, takich jak monitorowanie lasów i informacje o węglu w ziemi, monitorowanie poziomu morza i lodu, analiza gazów cieplarnianych i strumieni gazów cieplarnianych.
- bezpieczeństwo: program Copernicus może przyczynić się do nadzorowania granic i nadzoru morskiego. W tych ramach od 2008 r. DG ENTR i DG HOME ustanowiły bliską współpracę.
- rolnictwo: program Copernicus może przyczyniać się do poprawy terminowego i dokładnego monitorowania rolniczego użytkowania gruntów i jego zmian na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, zapewniając wspólne metody i wskaźniki obejmujące różne skale czasowe, przestrzenne i tematyczne. Wspólna polityka rolna mogłaby wykorzystywać program Copernicus do monitorowania polityki dotyczącej ugorów.

- polityki związane z morzem: program Copernicus pozwala na zrozumienie oceanu, jego dynamiki i jego wpływu na zmianę klimatu. Wśród zastosowań w tej dziedzinie znajdują się: bezpieczeństwo na morzu, wycieki ropy naftowej, zarządzanie zasobami morza, zmiana klimatu, prognoza sezonowa, działalność przybrzeżna, badanie lodu i jakość wody.

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

- Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**
 - Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 2014 r. do 2020 r.
 - Okres trwania wpływu finansowego od 2014 r. do 2020 r.
- Wniosek/inicjatywa o **nieograniczonym okresie trwania**
 - Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
 - po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Przewidywane tryby zarządzania²⁰

- Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję
- Pośrednie zarządzanie** poprzez przekazanie zadań wykonawczych:
 - agencjom wykonawczym
 - organom utworzonym przez Wspólnoty²¹
 - krajowym organom publicznym/organom mającym obowiązek świadczenia usługi publicznej
 - osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej, określonym we właściwym prawnym akcie podstawowym w rozumieniu art. 49 rozporządzenia finansowego
- Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi
- Zarządzanie zdecentralizowane** z państwami trzecimi
- Organizacje międzynarodowe

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi:

Program Copernicus przygotowano w oparciu o zdolności istniejące w Europie, unikając niepotrzebnego powielania, a wręcz przeciwnie, szukając synergii między istniejącymi zdolnościami krajowymi lub międzynarodowymi. Ponadto uznaje się, że Komisja nie ma ani wewnętrznej siły roboczej ani wiedzy fachowej, aby samodzielnie zarządzać tą bardzo złożoną operacyjną siecią systemów. Dlatego, zgodnie z celami uproszczenia i poprawy efektywności programów wydatków UE, proponuje się pośrednie wdrażanie dużych części programu, w rozumieniu art. 58 rozporządzenia finansowego, przekazując uprawnienia wykonawcze szeregowi właściwych organów w danej dziedzinie wiedzy. Zawierając umowy o przekazaniu zadań, Komisja pozostanie odpowiedzialna za program, ale przekaże obowiązki w zakresie wdrażania szeregowi podmiotów. Komisja, wspierana przez komitet i niezależnych ekspertów, będzie koncentrowała się na określaniu decyzji programowych, które należy podejmować na wysokim szczeblu i na monitorowaniu ich wdrażania. Podmiotom będzie stawiany wymóg przedstawiania rocznych programów prac i rocznych sprawozdań z działalności wraz ze świadectwami kontroli.

Do 2013 r. rozwijanie komponentu kosmicznego było współfinansowane przez UE i ESA za pośrednictwem wkładu tematu „przestrzeń kosmiczna” siódmego programu ramowego i rozporządzenia w sprawie GMES i początkowej fazy jego realizacji w program ESA

²⁰ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²¹ O których mowa w art. 185 rozporządzenia finansowego.

dotyczący komponentu kosmicznego GMES. Wkład Komisji, w imieniu UE, wyniósł jedną trzecią łącznego budżetu programu dotyczącego komponentu kosmicznego GMES, tj. około 780 mln z 2,4 mld EUR. W tym celu w 2008 r. UE, reprezentowana przez Komisję, i ESA zawarły umowę o przekazaniu zadań. Wspomnianą umowę zawarto na mocy umowy ramowej między UE i ESA. Ponieważ uznano, że ESA posiada niepowtarzalną wiedzę fachową i jest jedyną agencją zajmującą się działalnością badawczą i rozwojową w ramach programów związanych z przestrzenią kosmiczną na poziomie europejskim, proponuje się, aby nadal powierzać jej działalność rozwojową, tj. projektowanie i budowę satelitów i ich zamawianie, oraz powiązany segment naziemny w ramach programu Copernicus. Uznaje się, że ESA może nadal współfinansować działalność rozwojową, a w szczególności budowę satelitów nowej generacji, która może stanowić przeciwwagę dla zamawiania powtarzalnych zespołów będących repliką konstrukcji już opracowanych zespołów.

Proponuje się również powierzenie realizacji rozwiniętej infrastruktury zarówno ESA, jak i EUMETSAT. ESA będzie odpowiedzialna za operacje Sentineli 1, 2 i przetwarzanie części danych z Sentinelu 3 poświęconych monitorowaniu powierzchni Ziemi. Mając za sobą projektowanie i koordynację projektu oraz zamówienie segmentu naziemnego, potwierdziwszy swoją wiedzę fachową zdobytą przy realizacji wielu misji naukowych, ESA jest w stanie dobrze zarządzać tymi zadaniami. EUMETSAT zostanie powierzona obsługa satelitów i instrumentów szczególnie istotnych dla środowisk zajmujących się kwestiami atmosferycznymi i morskimi, które są bardzo bliskie jej własnym kompetencjom, a często identyczne. Należy przypomnieć, że Sentinele 4 i 5 są instrumentami przenoszonymi na własnych satelitach EUMETSAT. Ponadto odbiór, przetwarzanie i dystrybucja danych będą głównie dokonywane z wykorzystaniem wielozadaniowych zdolności EUMETSAT. Obydwie organizacje będą odpowiedzialne za dostęp do obserwacji z misji wspomagających oraz dostarczanie informacji w ich odpowiednich dziedzinach wiedzy fachowej.

Jednym z kluczowych produktów monitorowania powierzchni Ziemi jest kompleksowa i terminowa ocena pokrycia terenu i zmian pokrycia terenu. Zbiory danych Corine Land Cover (CLC) dostarczyły szeregi czasowe informacji dotyczących pokrycia terenu i użytkowania gruntów na kontynencie europejskim od 1990 r. Umożliwiają one monitorowanie zmian powierzchni Ziemi, które wynikają z interakcji procesów naturalnych z działalnością ludzką. Od 1994 r. wdrażaniem Corine zajmuje się Europejska Agencja Środowiska (EEA). EEA jest agencją Unii Europejskiej, której zadaniem jest dostarczanie rzetelnych, niezależnych informacji dotyczących środowiska osobom zaangażowanym w rozwijanie, przyjmowanie, wdrażanie i ocenianie polityki w dziedzinie środowiska, a także społeczeństwu. EEA odpowiada również za koordynowanie Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Eionet), w ramach której eksperci krajowi uczestniczą w zbieraniu i zatwierdzaniu danych dotyczących środowiska. Podczas początkowej fazy realizacji GMES (w latach 2011-2013) koordynację ogólnoeuropejskich i lokalnych komponentów monitorowania powierzchni Ziemi powierzono EEA i wdrażano w sposób scentralizowany z wykorzystaniem zamówień publicznych na zasadzie umów ramowych i zamówień na usługi zawieranych z podmiotami świadczącymi usługi oraz w sposób zdecentralizowany z wykorzystaniem umów na dotacje zawieranych z agencjami krajowymi, które są bezpośrednimi zainteresowanymi stronami EEA. Należy ponadto zauważyć, że monitorowanie powierzchni Ziemi opiera się w dużej mierze na pomiarach in situ i geograficznych danych referencyjnych. Dzięki swojej pozycji EEA może zapewnić ich dostarczenie przez krajowe agencje ds. ochrony środowiska lub agencje kartograficzne. Z tego powodu, uwzględniając oczywiste synergie między programem Copernicus i podstawowymi obowiązkami EEA, a także wyjątkową pozycję EEA jako koordynatora Eionet w stosunku do zainteresowanych stron w programie Copernicus, którymi są krajowe agencje ds. ochrony środowiska, proponuje się, aby dalej przekazywać EEA wdrażanie tych dwóch komponentów monitorowania powierzchni Ziemi.

Od 2008 r. trwają prace nad stworzeniem europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR) w celu wzmocnienia kontroli zewnętrznej granicy obszaru Schengen, w szczególności południowej granicy morskiej i wschodniej granicy lądowej. EUROSUR zapewni państwom członkowskim wspólne ramy techniczne (infrastruktura) i operacyjne (proces działań), pozwalające na poprawę świadomości sytuacji na granicach zewnętrznych tych państw oraz poprawę potencjału reagowania ich organów krajowych, nadzorujących granice UE. Jednym z uzgodnionych celów jest przygotowanie wspólnego stosowania narzędzi nadzoru (satelity, bezpilotowe statki powietrzne, statki powietrzne lżejsze od powietrza itd.), w ramach którego Frontex pełniłby rolę wspomagającą. Frontex jest Europejską Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej. Promuje, koordynuje i rozwija europejski system zarządzania granicami. Aktywna współpraca z agencją Frontex odgrywa zasadniczą rolę w zakresie kontroli granicznej w ramach usług dotyczących bezpieczeństwa. Frontex angażował się we wszystkie projekty w ramach siódmego programu ramowego, które służyły przygotowaniu tej dziedziny, jak również w inne powiązane projekty w ramach tematu „Bezpieczeństwo” siódmego programu ramowego. Można zauważyć, że we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia ustanawiającego EUROSUR²² uwzględniono potrzebę korzystania Frontexu z programu GMES/Copernicus przy przeprowadzaniu tych działań. Proponuje się zatem, aby przekazać wdrażanie tej dziedziny agencji Frontex.

Jeżeli chodzi o dziedzinę „Bezpieczeństwo” w zakresie nadzoru morskiego, proponuje się przekazać jej wdrażanie Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA). Mandat EMSA obejmuje pewne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa morskiego i obowiązek udzielenia Komisji wsparcia w zakresie powiązanych działań. EMSA posiada powszechnie uznawaną wiedzę fachową w zakresie wdrażania CLEANSeaNET, programu operacyjnego w zakresie bezpieczeństwa morskiego opartego na obserwacji Ziemi. Jest również mocno zaangażowana w kilka projektów B+R, przygotowujących usługi w zakresie bezpieczeństwa w ramach programu Copernicus.

²² COM(2011) 873 wersja ostateczna.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

W celu zapewnienia najwyższej jakości produktów i najbardziej efektywnego wykorzystania zasobów zostanie wprowadzony system monitorowania. Program będzie monitorowany przez cały okres jego trwania. Podstawą monitorowania będą regularne sprawozdania partnerów zajmujących się realizacją.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące programów są zgromadzone w rejestrze. Do każdego czynnika ryzyka przyporządkowane są prawdopodobieństwo wystąpienia i skala wpływu. Rejestr czynników ryzyka zawiera również wykaz działań mających na celu zmniejszenie tego prawdopodobieństwa. Czynniki ryzyka grupuje się następująco:

- ryzyko technologiczne: do nawigacji satelitarnej wykorzystuje się najnowocześniejsze technologie, których walidacji należy jeszcze dokonać i których specyfikacje stale ulegają zmianom;
- ryzyko przemysłowe: w tworzenie infrastruktury zaangażowane są liczne podmioty przemysłowe w różnych państwach, których prace należy w skuteczny sposób skoordynować w celu uzyskania niezawodnych i doskonale zintegrowanych systemów, w szczególności jeżeli chodzi o bezpieczeństwo;
- ryzyko rynkowe: nie należy dopuścić, aby możliwości techniczne niższe niż zadeklarowane miały negatywny wpływ na użytkowników oraz aby w konsekwencji infrastruktura nie była w pełni wykorzystywana;
- ryzyko związane z harmonogramem: każde opóźnienie w realizacji mogłoby spowodować niewykorzystanie istniejących możliwości;
- ryzyko związane z zarządzaniem: w zarządzanie programami zaangażowane są różne podmioty, które ze sobą współpracują, należy zatem zapewnić odpowiednią stabilność i odpowiednią organizację. Ponadto należy wziąć pod uwagę rozbieżności w opiniach różnych podmiotów, w szczególności w opiniach państw członkowskich, na temat wielu istotnych kwestii. W tym kontekście należy rozważyć podział niektórych czynników ryzyka, w szczególności ryzyka finansowego i ryzyka związanego z bezpieczeństwem, pomiędzy zainteresowane strony najlepiej przystosowane do ponoszenia takiego ryzyka.

Ponadto budżet programu zostanie w przeważającej części wykonany zgodnie z zarządzaniem pośrednim poprzez umowy o przekazaniu zadań, a w mniejszym stopniu w trybie scentralizowanym, kiedy to Komisja wykorzysta dotacje i zamówienia publiczne. Każdy z tych odrębnych rodzajów wydatkowania środków jest obarczony różnym ryzykiem. W toku kontroli przeprowadzanych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz własnych audytów *ex post* Komisji wyodrębniono następujące rodzaje ryzyka, które mogą dotyczyć tego programu.

W odniesieniu do umów o przekazaniu zadań: główne rodzaje ryzyka z nimi związane dotyczą kwalifikowalności operatorów (podmioty, z którymi Komisja zawiera umowy o przekazaniu zadań), zgodności z warunkami umownymi (przeniesienie wymogów Komisji do dokumentacji umowy), zgodności procedur (nieprzestrzeganie procedur zalecanych przez Komisję) oraz wyników (nieosiągnięcie zakładanych celów).

Te rodzaje ryzyka zostaną zniwelowane za pomocą następujących czynników:

- ważne aspekty kontroli i zarządzania zostaną przeprowadzone przez operatorów;
- Komisja musi w dużym stopniu polegać na systemach kontroli zarządzania podmiotami gospodarczymi;
- ważne jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli wzdłuż łańcucha realizacji, z wyraźnym podziałem odpowiedzialności wśród wszystkich zaangażowanych partnerów.

W odniesieniu do dotacji: złożone zasady kwalifikacji kosztów oraz względnie ograniczona wiedza o zarządzaniu finansowym u niektórych beneficjentów może stwarzać wysokie ryzyko nieprawidłowo zgłoszonych kosztów (np. ogólnych kosztów i kosztów wyposażenia).

Brak pełnej bazy danych zawierającej informacje o beneficjentach, projektach oraz zgłaszanych kosztach może utrudnić wykrywanie beneficjentów obciążonych ryzykiem i ewentualnego podwójnego obciążania kosztami czy też innych nieprawidłowości, oraz może pozbawić skuteczności działania zapobiegające nadużyciom.

W odniesieniu do zamówień publicznych: niewykryte błędy lub niesprostowane nieścisłości w ofertach lub specyfikacjach przetargowych mogą prowadzić do nieprawidłowego wykonania zamówienia.

2.2.2. Przewidywane metody kontroli

Przewidziano różne metody kontroli, mające zapobiec wyżej wymienionym różnym rodzajom ryzyka.

2.2.2.1. Umowy o przekazaniu zadań

Informacja o utworzeniu systemu kontroli wewnętrznej

Należy ustanowić system zarządzania i kontroli oparty na następujących działaniach:

- ocena *ex ante* operatora,
- monitorowanie oparte na analizie ryzyka, w tym na podstawie znormalizowanej sprawozdawczości,
- działanie zapobiegawcze polegające na zaprojektowaniu stworzeniu modelu właściwej kwalifikowalności, zgodność z umową, zgodność z procesem oraz wymogi w zakresie wydajności,
- umowne środki naprawcze umożliwiające przeprowadzenie działania naprawczego w razie błędów we wdrażaniu kwalifikowalności, zgodności z umową, zgodności z procesem oraz wymogów dotyczących wydajności,
- kontrola *ex ante* płatności z DG na rachunek powierniczy operatora,
- ujednoczenie rozwiązań odsetkowych,
- uczestnictwo w zarządzaniu,
- audytorskie uprawnienia dostępne dotyczące operatorów, powiązanych podmiotów oraz beneficjentów końcowych,
- pełny przebieg audytu obejmujący łańcuch realizacji,
- audyty zgodności oraz wydajności przeprowadzane przez urzędników Komisji,

- zintegrowane budowanie wiarygodności, uwzględniające system wewnętrznych kontroli oraz wewnętrzne audyty przeprowadzane przez operatorów i powiązane podmioty w dziedzinie kwalifikowalności, zgodności z umową, zgodności z procedurą oraz wymogów dotyczących wydajności,
- badanie sprawozdań finansowych przez audytorów zewnętrznych,
- coroczne poświadczenia wiarygodności dostarczane przez operatorów.

Weryfikacja prawidłowości funkcjonowania procesów według założeń zostanie zapewniona przez kilka kanałów informacyjnych:

wiedza kadry zarządzającej na temat stanu wewnętrznych systemów kontroli DG, zdobyta w toku codziennej pracy oraz doświadczeń,

rozwiązania w zakresie formalnego nadzoru DG, kontroli następczej oraz monitorowania,

- wyniki rocznego przeglądu ICS (pełna zgodność z podstawowymi wymogami),
- wyniki oceny ryzyka,
- kontrole *ex ante* i *ex post*, w tym notyfikowanie o odstępstwach lub słabych punktach kontroli wewnętrznej,
- wyniki zewnętrznych audytów finansowych DG,
- prace audytorskie i konsultacyjne przeprowadzane przez jednostkę audytu wewnętrznego DG,

oceny programów przeprowadzone przez podmioty zewnętrzne.

Audyt jednostki audytu wewnętrznego, IAS lub Trybunału Obrachunkowego dostarczy dalszych opinii zwrotnych dotyczących adekwatności systemu kontroli.

Oszacowanie kosztów i korzyści związanych z kontrolami prowadzonymi w ramach systemu kontroli

Przewidziane kontrole są rozumiane w szerokim ujęciu, zgodnie z definicją modelu kontroli wewnętrznej COSO, według której kontrola to „proces zaprojektowany w celu zapewnienia odpowiedniej wiarygodności w osiąganiu celów w zakresie skuteczności i wydajności operacji, niezawodności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi”. Koszty kontroli szacuje się na kompleksowej podstawie obejmującej wszelkie działania bezpośrednio lub pośrednio związane z weryfikacją uprawnień podmiotów gospodarczych, a także prawidłowości wydatków. Tam, gdzie to możliwe, zostają one wyszczególnione dla konkretnych etapów zarządzania, zgodnie z opisem przewidzianego systemu kontroli.

Dostosowania mające uwzględnić spodziewane zmiany nowego projektu obejmują dane dotyczące ujednolicenia rozwiązań odsetkowych i dalszych umownych środków naprawczych umożliwiających działania korekcyjne w razie błędu dotyczącego wymogów podczas realizacji.

Ocena oczekiwanego poziomu ryzyka niezgodności z właściwymi przepisami

W ramach przewidzianego systemu kontroli oczekiwany poziom ryzyka wystąpienia braku zgodności (określanego jako oczekiwane ryzyko błędu co do legalności i prawidłowości występującego na poziomie transakcji) będzie utrzymywany poniżej 2 % w perspektywie wieloletniej, przy niższych kosztach wynikających z częstotliwości wystąpienia ryzyka oraz złagodzenia skutków ryzyka za sprawą wprowadzonych dodatkowych środków.

Oczekuje się, że wskaźnik błędu będzie się zmniejszał z uwagi na objaśnienie mających zastosowanie zasad obejmujących wymogi SMART, oraz dalsze wzmocnienie umownych środków naprawczych i ujednoczenie rozwiązań odsetkowych.

Przewiduje się, że niewielka część budżetu programu może zostać wykonana w drodze scentralizowanego zarządzania pośredniego (zob. poniżej) poprzez dotacje i zamówienia publiczne.

2.2.2.2. Dotacje

Informacja o utworzeniu systemu kontroli wewnętrznej

Obecne ramy kontroli wewnętrznej powstają w oparciu o wprowadzenie wewnętrznych standardów kontroli Komisji, procedur wyboru najlepszych projektów oraz przekładania ich na instrumenty prawne, zarządzanie projektem i zamówieniem przez cały cykl życia projektu, kontrole *ex ante* roszczeń, w tym otrzymywanie certyfikatów audytu, certyfikacje *ex ante* metodologii kosztów, audyty *ex post* i poprawki, a także oceny.

Dokumentacja zaproszeń do składania wniosków zawiera szczegółowe wskazówki dotyczące kryteriów kwalifikowalności, jak również najczęstszych błędów dotyczących kosztów personelu. Już na etapie składania wniosku beneficjentów wzywa się do podania wystarczających szczegółów na temat spodziewanych kosztów, co umożliwi weryfikację *ex ante* oraz wykrycie ewentualnych błędów lub nieścisłości, a w odpowiednich przypadkach, wprowadzenie zmian w realizacji lub dostosowanie umowy o dotację. Znacząco zwiększy to pewność prawną beneficjentów oraz obniży ryzyko błędu.

Kontrole *ex post* będą przeprowadzane w celu określenia średniego reprezentatywnego wskaźnika błędu, który pozostanie pomimo szkoleń, kontroli *ex ante* oraz poprawek. Strategia audytu *ex post* wydatków w ramach programu zostanie oparta na audycie finansowym transakcji określonych metodą doboru próby na podstawie jednostki monetarnej, którą dopełnia dobór próby na podstawie ryzyka. Strategia audytu *ex post* w zakresie legalności i prawidłowości zostanie uzupełniona wzmocnioną oceną operacyjną oraz strategią zwalczania nadużyć finansowych.

Oszacowanie kosztów i korzyści związanych z kontrolami prowadzonymi w ramach systemu kontroli

Należy znaleźć równowagę pomiędzy zwiększaniem atrakcyjności programu w wyniku zmniejszenia obciążeń dla beneficjentów związanych z kontrolą (zwiększone zaufanie oraz podejmowanie ryzyka poprzez stosowanie w większym stopniu stawek zryczałtowanych, płatności ryczałtowych oraz skali kosztów jednostkowych) z jednej strony, oraz zapewnieniem utrzymania wskaźnika nieskorygowanych błędów na możliwie niskim poziomie z drugiej strony.

DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu ustanowi racjonalny pod względem kosztów system kontroli wewnętrznej, mający w dostatecznym stopniu zapewnić, by ryzyko błędu w całym okresie wieloletnim, w perspektywie rocznej mieściło się w zakresie 2–5 %; przy czym ostatecznym celem jest osiągnięcie rezydualnego błędu, w momencie zamknięcia programów wieloletnich, jak najbardziej zbliżonego do 2 %, po uwzględnieniu wpływu finansowego wszystkich przeprowadzonych kontroli, korekt i odzyskiwania środków.

Strategia audytu służy obiektywnemu i rzetelnemu ustaleniu ryzyka błędu oraz skutecznemu i efektywnemu badaniu oznak nadużyć finansowych. Kontrole *ex ante* wniosków przed podpisaniem umowy o dotacje oraz wyjaśnienie zasad kwalifikacji nie powinny znacząco wydłużyć terminu na udzielanie zamówień. Na podstawie przekazanych uprawnień urzędnicy zatwierdzający składają roczne sprawozdania na temat kosztów i korzyści związanych z

kontrolami, a Komisja składa organowi prawodawczemu sprawozdania w ramach okresowego przeglądu na temat poziomu niezgodności, jaki może zostać osiągnięty.

Ocena oczekiwanego poziomu ryzyka niezgodności z właściwymi przepisami

A. Obecne źródła błędu

Na podstawie dotychczasowych wyników wyodrębniono powtarzające się błędy odnoszące się do:

- **kosztów personelu:** obciążanie kosztami średnimi lub budżetowanymi (zamiast rzeczywistymi), brak prawidłowych rejestrów czasu spędzonego na pracy nad programem, obciążanie niekwalifikowalnymi składnikami (koszty właściciela-zarządzającego MŚP);
- **innych kosztów bezpośrednich:** do regularnych błędów należy zlecenie podwykonawstwa bez uprzedniej zgody bądź bez poszanowania zasad stosunku wartości do ceny itp.;
- **kosztów pośrednich:** w kilku przypadkach koszty pośrednie stanowią stały odsetek kosztów bezpośrednich, zatem błąd w kosztach pośrednich jest proporcjonalny do błędu w kosztach bezpośrednich.

B. Proponowane możliwości uproszczenia

Program odniesie korzyści ze środków upraszczających przewidzianych w trzyletnim przeglądzie rozporządzenia finansowego. W związku z tym Komisja skorzysta z możliwości przyjęcia środków służących uproszczeniu w odniesieniu na przykład do skali kosztów jednostkowych właścicieli-zarządzających MŚP lub stosowania stawek standardowych w przypadku kosztów personelu zgodnie ze zwykłymi zasadami rachunkowości beneficjentów.

C. Wpływ zmian w zakresie kontroli na obniżenie oczekiwanego poziomu niezgodności

Punktem wyjścia jest status quo, na podstawie przeprowadzonych dotąd audytów dotyczących przyznawania dotacji z siódmego programu ramowego. Przyjmując, że:

- beneficjenci dotacji w ramach przyszłego programu Copernicus są podobni do uczestników siódmego programu ramowego, oraz
- jedna trzecia źródeł błędów to źródła wymienione w lit. B powyżej,

należy spodziewać się, że środki upraszczające włączone w zakres rozporządzenia finansowego doprowadzą do zmniejszenia wskaźnika błędów. Kolejnego obniżenia wskaźnika błędów należy spodziewać się po wyjaśnieniu *ex ante* reguł kwalifikacji.

Wniosek: biorąc pod uwagę łącznie wszystkie środki, o których mowa powyżej, ostatecznym celem jest osiągnięcie rezydualnego błędów, na koniec cyklu programu jak najbardziej zbliżonego do 2 %.

Scenariusz ten powstał przy założeniu, że środki upraszczające nie podlegają znacznym zmianom w procesie decyzyjnym.

2.2.2.3. Zamówienia publiczne

W ramach kontroli wewnętrznej, których podstawę stanowi wdrożenie wewnętrznych standardów kontroli Komisji, procedur zamówień publicznych dotyczących wyboru najlepszych ofert oraz zarządzania zamówieniami przez cały okres trwania projektu/zamówienia, a także kontroli *ex ante* faktur i płatności, unika się rezydualnych błędów przekraczających 2 %.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony.

W ramach strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych²³ oraz przy wsparciu ze strony OLAF, polegającym na konsultacjach i uczestnictwie w sieci zapobiegania nadużyciom i ich wykrywania, (FPDNet) DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu opracowała własną strategię zwalczania nadużyć finansowych, obejmującą środki zapobiegania i wykrywania nadużyć i nieprawidłowości zarówno wewnątrz dyrekcji, jak i wśród beneficjentów i wykonawców. Strategia zwalczania nadużyć będzie aktualizowana corocznie.

W szczególności w przypadku dotacji plan działania DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu w ramach strategii przewiduje utworzenie centralnego rejestru wszystkich beneficjentów (koordynatorów, partnerów, podwykonawców i innych podmiotów) oraz projektów (sprawozdania i zgłoszenia kosztów). Przedmiotowa baza danych w połączeniu z planowanym nabyciem wysokowydajnych narzędzi do analizy danych na potrzeby określania wskaźników nadużyć oraz ostrzeżeń znacznie poprawi funkcje kontrolne oraz możliwości audytowe Dyrekcji.

W celu rozszerzenia wiedzy oraz zdolności do podejmowania prewencyjnych i faktycznych kontroli plan działania DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu przewiduje ofertę specjalnych kursów szkoleniowych oraz materiały dydaktyczne. Ponadto zostanie opracowana i wdrożona strategia kontroli w celu oceny zdolności finansowej i technicznej beneficjentów, jak również zostanie usystematyzowane ryzyko dotyczące beneficjentów na podstawie wskaźników nadużyć, rejestracji w narzędziach informatycznych oraz sygnalizowania audytów *ex ante/ex post*.

Ponadto zostaną opracowane procedury audytu i wytyczne na temat audytów *ex post* opartych na ryzyku, skupiające się na ewentualnych przypadkach nadużyć i nieprawidłowości. Strategia zwalczania nadużyć finansowych zostanie również lepiej dostosowana do standardów kontroli wewnętrznej, zwłaszcza w drodze oceny ryzyka, jak również do strategii innych dyrekcji generalnych oraz podmiotów, którym przekazano uprawnienia.

²³ COM(2011)376 z 24.6.2011.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i pozycje wydatków w budżecie, na które wnioski/inicjatywa ma wpływ

Wymagane istniejące pozycje w budżecie

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie.

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer [Dział.....]	Zróżnicowane /niezróżnicowane	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
[1]	02010404 – Wydatki pomocnicze na europejski program monitorowania Ziemi (Copernicus)	niezróżnicowane	TAK	NIE	TAK	NIE
[1]	020601 – Usługi operacyjne (Copernicus)	zróżnicowane	TAK	NIE	TAK	NIE
[1]	020602 – Obserwacja z przestrzeni kosmicznej (Copernicus)	zróżnicowane	TAK	NIE	TAK	NIE

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych:	1	Inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu
--	----------	---

DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu			Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	OGÓŁEM
• Środki operacyjne											
020601	Środki na zobowiązania	(1)	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291		1 328,191
	Środki na płatności	(2)	29,215	195,417	188,779	197,673	207,871	266,906	231,030	11,300	1 328,191
020602	Środki na zobowiązania	(1)	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,566		2 943,799
	Środki na płatności	(2)	150,785	406,608	392,796	412,159	434,790	555,362	480,717	110,582	2 943,799
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ²⁴											
02010404		(3)	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000		19,500
OGÓŁEM środki dla DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu	Środki na zobowiązania	=1+1a+3	362,933	556,370	586,267	612,632	645,561	876,870	650,847		4 291,480
	Środki na	=2+2a+3	182,500	604,725	584,275	612,632	645,561	825,168	714,737	121,882	4 291,480

²⁴ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

	płatności										
--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dział wieloletnich ram finansowych:	5	„Wydatki administracyjne”
--	----------	---------------------------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	OGÓŁEM
DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu									
• Zasoby ludzkie		4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
OGÓŁEM DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu	Środki	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5	Środki na zobowiązania	367,773	561,972	592,504	618,869	651,798	883,107	657,084		4 333,107

wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	187,340	610,327	590,512	618,869	651,798	831,405	720,974	121,882	4 333,107
------------------------------	---------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Cele	ROK 2014	Rok 2015	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020	OGÓŁEM
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1 Usługi	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291	1 328,191
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2 Przestrzeń kosmiczna	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,566	2 943,799
KOSZT CAŁKOWITY	360,433	553,670	583,567	609,832	642,661	873,970	647,857	4 271,990

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	OGÓŁEM
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
Pozostałe wydatki administracyjne	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma częściowa	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

Poza DZIAŁEM 5²⁵ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000	19,500
Poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych – suma częściowa								

OGÓŁEM	7,340	8,302	8,937	9,037	9,137	9,137	9,237	61,127
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

²⁵

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
02 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	28	34	39	39	39	39	39
02 01 01 02 (w delegaturach)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy)²⁶							
02 01 02 01 (CA, INT, SNE z „globalnej koperty finansowej”)	14	14	14	14	14	14	14
02 01 02 02 (CA, INT, JED, LA i SNE w delegaturach)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 04 yy ²⁷	-	-	-	-	-	-	0
	-	-	-	-	-	-	0
02 01 05 02 (CA, INT, SNE – pośrednie badania naukowe)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)	-	-	-	-	-	-	-
Inna pozycja w budżecie (określić)	-	-	-	-	-	-	-
OGÓLEM	42	48	53	53	53	53	53

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Obecne zasoby ludzkie w 2013 r. wynoszą 29 EPC (17 stanowisk przewidzianych w planie zatrudnienia i 12 pracowników zewnętrznych): stopniowy wzrost do 53 EPC (+ 22 stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia i + 2 pracowników zewnętrznych) powinien zostać obsadzony w następujący sposób: Po przeglądzie w 2016 r. wszystkich istniejących umów o przekazaniu zadań konieczne jest ponowne przeprowadzenie oceny przydzielonych zasobów w celu zapewnienia

²⁶ AC= pracownik kontraktowy; INT= pracownik tymczasowy; JED= młodszy oddelegowany ekspert; LA= członek personelu miejscowego; END= oddelegowany ekspert krajowy.

²⁷ W ramach pułapu cząstkowego na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”).

osiągnięcia celów z udziałem obecnego personelu. Rzeczywiste dane na okres 2016–2019 są orientacyjne i mogą ulec zmianie:

- w odniesieniu do 22 dodatkowych stanowisk przewidzianych w planie zatrudnienia; 8 stanowisk zostałyby objętych przegrupowaniem w Dyrekcji G Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu (przewidziana jest reorganizacja polegająca na połączeniu działań prowadzone w ramach polityki kosmicznej z działaniami prowadzonymi w ramach badań i rozwoju zakresie przestrzeni kosmicznej), pozostałe 4 stanowiska zostaną objęte przegrupowaniem w DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu. Pozostałe 10 stanowisk przewidziane w planie zatrudnienia musi zostać obsadzone przez grupę pracowników przeniesionych z Komisji lub przez oddelegowanych pracowników (*mis à disposition*) z dyrekcji generalnych biorących udział w programie Copernicus, jak przewidziano w decyzji Komisji z 2006 r. w sprawie utworzenia GMES (C(2006)673). Zostaną przedstawione propozycje zmian do tej decyzji.
- w odniesieniu do personelu zewnętrznego: 2 dodatkowe stanowiska EPC wymagane w 2014 r. zostaną obsadzone w związku z wewnętrznym przegrupowaniem, a w razie potrzeby, po wprowadzeniu zmian w 2016 r., możliwe jest ubieganie się o dodatkowe środki, które powinny zostać przydzielone DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu w ramach procedury rocznego przydziału środków.

Opis zadań do wykonania:

<p>Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas okreslony</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i monitorowanie wdrazania programu, w tym określenie wymagań użytkowników; - wybór organów delegowanych; - negocjowanie umów o przekazaniu zadań (6-krotny wzrost); - nadzorowanie organów delegowanych (4-krotny wzrost); - monitorowanie wykonania budżetu w trybie pośrednim; - zapewnienie analizy prawnej i regulacyjnej do celów wsparcia procesu tworzenia polityki; - zapewnienie zgodności zaproponowanych rozwiązań z mającymi zastosowanie zasadami; - zapewnienie prawidłowego zarządzania finansowego oraz zakończenie transakcji finansowych związanych z zarządzaniem zamówieniem; - prowadzenie działań koniecznych do zapewnienia skutecznej kontroli kosztów; - prowadzenie działań następczych w odniesieniu do współpracy międzynarodowej i negocjowanie umów międzynarodowych; - monitorowanie programu Copernicus pod kątem bezpieczeństwa; - utrzymanie stosunków z państwami członkowskimi, w szczególności z komponentem in situ; - przeprowadzanie oceny ryzyka i ograniczanie ryzyka (osiągnięte z powodu ryzyka finansowego wynikającego ze zwiększonej koperty); - utrzymywanie stosunków z Parlamentem Europejskim i Radą zgodnie z art. 58 i 60–
---	--

	<p>61 rozporządzenia finansowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom oraz kontakty z OLAF i Trybunałem Obrachunkowym; - polityka dotycząca danych i jej egzekwowanie przez wszystkie zainteresowane strony; - wspieranie pozyskiwania informacji przez użytkowników w państwach członkowskich
Personel zewnętrzny	Udzielanie wsparcia w zakresie wymienionych powyżej zadań.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obecnymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.
- Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych²⁸.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich.
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:
- W programie będą mogły uczestniczyć państwa trzecie, ale formalne porozumienia nie zostały jeszcze zawarte.

Środki w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
<i>Określić organ współfinansujący</i>								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

²⁸ Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - wpływ na zasoby własne
 - wpływ na dochody różne

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Pozycja w budżecie dotycząca dochodów:	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²⁹					wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3				
Artykuł									

W przypadku wpływu na dochody różne należy wskazać pozycje wydatków w budżecie, które ten wpływ obejmie.

.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

.

²⁹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.